

6 Ağustos 2025

2025 İstanbul Trans ve LGBTİ+ Onur Haftaları İzleme Raporu

“Sen de Rahat
Dursaydın!”

17 MAYIS
DERNEĞİ

HAKİKAT ADALET HAFIZA MERKEZİ
HAFIZA MERKEZİ

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
KONKORDA MÜHÜRÜ
1986
HUMAN RIGHTS ASSOCIATION
• NÖLLEKÖR •

KA
OS
GL
Kıbrıs'ta barışın sürdürülmesi için
destek vermektedir.

S P O D

TİHV
TÜRKİYE
İNSAN
HAKLARI
VAKFI

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

Raporu Hazırlayan Kurumlar

17 Mayıs Derneği

Hakikat Adalet Hafıza Merkezi

İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi (İHD)

Kaos GL

Sosyal Politika Cinsiyet Kimliği ve Cinsel

Yönelim Çalışmaları Derneği (SPoD)

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV)

Uluslararası Af Örgütü

Tasarım

Ahmet Soykarcı

Kapak Fotoğrafi

Bianet

Fotoğraflar

Zilan Azad - İlkeTV

Yayınlanma Tarihi

06.08.2025

İÇİNDEKİLER

4.^{syf}

Yönetici Özeti

6.^{syf}

Yöntem

8.^{syf}

Arka Plan

9.^{syf}

11. Trans Onur
Yürüyüşü

Medya İzleme	10
Saha Gözlem	11
-Yürüyüşü engellemeye yönelik idare ve kolluk güçleri tarafından alınan önlemler	11
-Sokakta yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri	14
-Emniyette yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri	18
-Hastanelerde yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri	29
Yürüyüşe yönelik başlatılan ceza soruşturmasına ilişkin tespitler ve değerlendirme	30

36.^{syf}

23. İstanbul Onur
Yürüyüşü

Medya İzleme	38
Saha Gözlem	40
-Yürüyüşü engellemeye yönelik idare ve kolluk güçleri tarafından alınan önlemler	40
-Sokakta yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri	45
-Emniyette yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri	52
-Hastanelerde yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri	59
Yürüyüşe yönelik başlatılan ceza soruşturmasına ilişkin tespitler ve değerlendirme	63

70.^{syf}

Sonuç ve
Değerlendirme

Barışçıl Toplanma ve İfade Özgürlüğü	70
İşkence ve Diğer Kötü Muamele Yasağı	71
Ayrımcılık Yasağı	71

“Serde Rahat Duruydın!”

2025 İstanbul Trans ve LGBTİ+ Onur Haftaları
İzleme Raporu

Yönetici Özeti

17 MAYIS
DERNEĞİ

HAKİKAT ADALET HAFIZA MERKEZİ
HAFIZA MERKEZİ

KA
OS
GL

S P O D

TİHV
TÜRKİYE
İNSAN
HAKLARI
VAKFI

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

Bu rapor, **17 Mayıs Derneği, Hakikat Adalet Hafıza Merkezi (Hafıza Merkezi), İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi, Kaos GL, Sosyal Politika Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği (SPoD), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) ve Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi** tarafından 2025 yılı İstanbul Onur Ayı kapsamında düzenlenen 11. Trans Onur Yürüyüşü (22 Haziran, Kadıköy) ve 23. İstanbul LGBTİ+ Onur Yürüyüşü'ne (29 Haziran, Beşiktaş) ilişkin olarak yürütülen izleme çalışmalarının bulgularına dayanmaktadır.

İzleme ve belgeleme faaliyetleri, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) “Barışçıl Toplanmaların İzlenmesine İlişkin Kılavuz” ve Birleşmiş Milletler (BM) “İnsan Hakları Savunucuları Bildirgesi” gibi uluslararası standartlara uygun biçimde gerçekleştirilmiştir.

Gözlemci kurumlar, her iki yürüyüşün, ayrımcı ve hukuka aykırı yasaklama kararları, kolluk görevlileri tarafından işkence ve

diğer kötü muamele kapsamına girebilecek olan insan hakları ihlalleri ile engellendiğini tespit etmiştir. Çalışma, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3., 10., 11. ve 14. maddeleri ile BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin (MSHUS) 7., 19., 21. ve 26. maddeleri kapsamında korunan ifade ve barışçıl toplanma özgürlüğü ve ayrımcılık yasağının ve işkence ve diğer kötü muamele yasağının ihlal edildiğini ortaya koymaktadır.

Valilik ve kaymakamlıklar tarafından alınan 24 saatlik genel yasak kararları ne açık bir güvenlik tehdidine dayanmakta ne de orantılılık ilkesini karşılamaktadır. Yürüyüş günü İstanbul'un merkezi ilçeleri — Kadıköy, Şişli, Beyoğlu ve Beşiktaş — yoğun polis ablukası altına alınmış ve toplu taşıma gibi kamusal hizmetler sekteye uğratılmıştır. Çalışma kapsamında sayılarının toplamda en az 95 olduğu tespit edilen birçok kişi, sadece kamusal alanda bulunmaları veya LGBTİ+'lar ile ilişkilendirilen giyim, sembol ve sloganlar gerekçeler gösterilerek

gözaltına alınmıştır.

Sahagözlemlerine ve avukat görüşmelerine dayanan bulgular, gözaltına alınan çok sayıda kişinin ters kelepçe, hukuka aykırı fiziksel ve sözlü şiddet, temel ihtiyaçlara erişimin engellenmesi başta olmak üzere çeşitli işkence ve diğer kötü muamele kapsamına girebilecek olan uygulamalara maruz bırakıldıklarını ortaya koymaktadır. Dahası, bu bulgular, bazı kişilerin cinsel şiddet niteliğindeki üst aramalarına maruz kaldıklarını göstermektedir. Yakalamadan emniyette ifade işlemlerine başlanmasına kadar kişilerin hukuki yardıma erişimleri engellenmiş; üç avukat fiziksel şiddetle gözaltına alınmış, bazılarının ise baro kimliklerine rağmen emniyete girişleri keyfi biçimde engellenmiştir.

2015 yılından bu yana Onur Yürüyüşleri, yetkililer tarafından hukuka aykırı ve sistematik olarak engellenmektedir. Fakat ilk defa Onur Yürüyüşleri sonrasında gözaltına alınan kişilerden üçünün tutuklanmasına karar verilmiştir. Gözlemci kurumlar, her iki onur yürüyüşüne yönelik başlatılan soruşturmalar kapsamında Temmuz ayı içerisinde hazırlanarak mahkemelere sunulan iddianameleri ve ifade sorgu zabıtlarını incelemiştir. LGBTİ+ kimliklerin ve barışçıl sloganların bu belgelerde suç delili olarak kullanılması ifade özgürlüğü ve barışçıl toplanma özgürlüğünün ihlalidir.

Raporda belgelenen kolluk güçlerinin uygulamaları, uluslararası insan hakları

hukuku ve standartlarına aykırı olarak, Onur Yürüyüşleri Haftaları sırasında LGBTİ+'ların ayrımcılığa, bazı durumlarda işkence ve diğer kötü muamele kapsamına girebilecek uygulamalara, ayrıca idari ve yargısal tacize maruz bırakıldığını ortaya koymaktadır.

Yöntem

“BM Evrensel Olarak Tanınan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması ve Geliştirilmesinde Toplumsal Kuruluşların (Organların), Grupların ve Bireylerin Hakları ve Sorumlulukları Üzerine Bildirgesi”nin¹ 6(c) maddesi, **“İnsan haklarına ve temel özgürlüklere hem hukuksal olarak hem de pratikte uyulması yönünde inceleme, araştırma, saptama, değerlendirme, bu yollar ve diğer uygun yollarla kamunun dikkatini bu sorun üzerine çekme hakkı vardır”** hükmüyle insan hakları savunucuları ve örgütlerinin, insan hakları ihlallerine yönelik çalışmalar yapmalarını ve bu

çalışmaları, insan hakları ihlalleri hakkında farkındalık yaratmak amacıyla kamuoyuyla paylaşımlarını güvence altına almaktadır. Gözlemci kurumlar, yukarıda belirtilen maddede güvence altına alınan hak kapsamında 22 Haziran 2025 tarihinde İstanbul’un Kadıköy ilçesinde gerçekleştirilen 11. Trans Onur Yürüyüşü’nü altı gözlemci ile ve 29 Haziran 2025 tarihinde İstanbul’un Beşiktaş ilçesinde gerçekleştirilen 23. İstanbul Onur Yürüyüşü’nü ise dokuz gözlemci ile takip etmiştir. Gözlemci kurumlar, AGİT’in, “Barışçıl Toplanma Özgürlüğünün

1 - UN Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N99/770/89/PDF/N9977089.pdf?OpenElement>. Türkçe gayri resmi tercümesi için bkz. <https://www.ihd.org.tr/ble-mletler-san-haklari-savunucularininkorunmasi-bdges/>

2 - Bu hak, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de öngörülmektedir: Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme Madde 19: “Herkes, düşüncelerini açıklama hakkına sahiptir; bu hak, herkesin, ülkesel sınırlara bağlı olmaksızın her çeşit bilgiyi ve fikri, sözlü, yazılı ya da basılı biçimde, sanat eserleri biçiminde ya da kendi seçeceği herhangi bir başka biçimde araştırma, edinme ve iletme özgürlüğünü de içerir.” Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 10: “1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.”

İzlenmesine İlişkin Kılavuz”unda belirtilen yöntemleri gözlem faaliyetinde esas almışlardır.

Gözlemci kurumlar, barışçıl toplanma özgürlüğünün kullanılmasını engellemeye yönelik müdahalelerin sonucu olarak ortaya çıkan insan hakları ihlallerini tespit etmek, belgelemek ve ihlallerin önlenmesi için savunuculuk faaliyetleri yürütebilmek amacıyla 14 Haziran-4 Temmuz tarihleri arasında kılavuzda da belirtildiği gibi çeşitli yöntemler ile izleme ve belgeleme çalışmalarını desteklemişlerdir.⁴ Bu kapsamda sosyal ve yaygın medya taraması yapılmış, mülki idare amirlerinin karar ve duyuruları, kolluk kuvvetlerinin yazışma ve tutanakları gibi belgeler incelenmiştir. İnsan hakları ihlallerine maruz kalan kişilerle ifade işlemleri sırasında avukatlar tarafından yapılan görüşmeler ve ifade tutanakları da dikkate alınmıştır.

Gözlem koşulları ve kurumların sokakta, hastanede ve emniyette tespit ettiği insan hakları ihlalleri bu raporda kayıt altına alınmıştır. Rapor, yalnızca gözlemcilerin erişebildiği vakaları ve belgelenebilen ihlalleri kapsamaktadır.

3 - OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, *Handbook on Monitoring Freedom of Peaceful Assembly*, https://www.osce.org/files/f/documents/d/1/473439_0.pdf.

4 - a.g.e, sf. 14

Arka Plan

Türkiye’de 30 yıldan fazla geçmişı olan Onur Yürüyüşleri’nin tarihi, barışçıl toplantı ve yürüyüş hakkının özgürce kullanımını engellemeye yönelik tedbir ve yasaklamaların tarihidir.

1993 yılında bir grup LGBTİ+ aktivisti tarafından organize edilen “Cinsel Özgürlük Haftası” kapsamında İstiklal Caddesi’nde yapılmak istenen yürüyüş aktivistlerin bir gün önce evlerinden gözaltına alınmaları ile engellendi. Hafta etkinliklerine ve yürüyüşe davet edilen uluslararası kurum temsilcileri ise hızlı bir şekilde sınır dışı edildi.

Bir grup aktivist, ilk defa 2003 yılında İstiklal Caddesi’nde yürümeyi başardı ve böylece 1. İstanbul Onur Yürüyüşü’nü gerçekleştirdiler. Bu tarihten itibaren Ankara, İzmir, Bursa, Eskişehir, Antalya ve Samsun gibi Türkiye’nin çeşitli şehirlerinde ve birçok üniversitenin kampüsünde LGBTİ+ Onur Yürüyüşleri, 2015 yılına kadar kolluk kuvvetlerinin herhangi bir müdahalesi veya yetkililerin herhangi bir yasaklama kararı olmaksızın gerçekleşti. En yoğun katılımın olduğu 2013 yılındaki İstanbul Onur Yürüyüşü’ne onbinlerce kişi

katıldı.

2010 yılından itibaren İstanbul Onur Haftası’ndan bir hafta önce başlayan Trans Onur Haftası, İstanbul Onur Haftası gibi hafta etkinliklerinin düzenlenmesinin ardından Trans Onur Yürüyüşü ile son bulmaktadır. 2015’te LGBTİ+ Onur Yürüyüşü’nün yasaklanmasından bir hafta önce, 21 Haziran’da İstiklal Caddesi’nde 6. TransOnurYürüyüşü herhangi bir yasaklama ya da müdahale olmadan gerçekleştirildi. Bu yürüyüş, İstiklal Caddesi’nde herhangi bir müdahale olmaksızın gerçekleştirilen son Onur Yürüyüşü oldu.

Yetkililer, 2015’ten beri barışçıl toplanma ve ifade özgürlüğü hakları ile ayrımcılık yasağını ihlal ederek Türkiye’deki Onur Yürüyüşleri’ni hukuka aykırı ve sistematik olarak engellemektedir. İnsan hakları örgütlerinin bulgularına göre, bu engellemeler zaman zaman işkence ve diğer kötü muamele boyutlarına varan kolluk şiddeti eşliğinde gerçekleşmiştir.

11. TRANS ÖZGÜR YÜRÜŞÜ

22 Haziran 2025

Medya İzleme

Medya izleme faaliyeti kapsamında, 2025 yılı İstanbul Trans Onur Haftası ve Yürüyüşü bağlamında 14-24 Haziran 2025 tarihleri arasında basılı ve dijital basın, televizyon, radyo ile sosyal medya platformlarında (Facebook, X, Instagram) LGBTİ+’lara yönelik ayrımcı söylemler tarandı. Bu kapsamda, basılı ve dijital basında yayımlanan haberler, köşe yazıları, televizyon ve radyo programları ile sosyal medyada (Facebook, X, Instagram) devlet yetkilileri, basın mensupları, kurum ve kuruluşlar, bu kurumların temsilcileri ve kamuya mal olmuş kişiler tarafından yapılan paylaşımlar ile çeşitli sosyal medya

kullanıcılarının paylaşımları incelendi.

14-24 Haziran 2025 tarihleri arasında doğrudan Trans Onur Yürüyüşü’ne yönelik veya genel olarak LGBTİ+’lara yönelik ayrımcı söylem içeren biri internet gazetesis ve biri basılı gazete haberi6 olmak üzere toplam 12 paylaşım7 tespit edildi.8 Sosyal medya paylaşımlarından biri, Türkiye Diyanet ve Vakıf Görevlileri Sendikası (Diyanet-Sen) Genel Başkanı Ali Yıldız’ın, Diyanet-Sen’in 17 Haziran 2025 tarihinde düzenlediği “Küresel Politikalar, Medya, Hukuk ve Ailenin Geleceği” başlıklı Aile Çalıştayı’nda gerçekleştirdiği konuşmayı içeriyordu. Yıldız’ın konuşmasında LGBTİ+ aktivizmini küresel bir saldırı olarak nitelendirdiği; “sapkın”, “kimliksiz” ve “cinsiyetsizleştirme” gibi ifadelerle ayrımcı ve hedef gösterici söylemlerde bulunduğu tespit edildi. Yıldız, ayrıca, Diyanet-Sen’in web sitesinde 14 Haziran 2025 tarihinde yayımlanan bir açıklamasında LGBTİ+’ları “insanlık için tehdit” olarak nitelendirdi.9

5 - <https://x.com/Dogruhaber/status/1934564294982877373>

6 - Yeni Akit (14 Haziran 2025), “Sapkınlar Yine Başkaldırıyor”

7 - Raporun yazıldığı tarih itibarıyla halen silinmemiş ve/veya erişilebilen sosyal medya paylaşımları şu şekildedir: <https://x.com/meselelgbt/status/1933932450620531023>; <https://x.com/meselelgbt/status/1934905859592561035>; <https://x.com/haciykk/status/1935087987898896671>; <https://x.com/meselelgbt/status/1937556328920080786>; <https://x.com/meselelgbt/status/1937252842634379441>; <https://x.com/meselelgbt/status/1937193938861072417>; <https://x.com/meselelgbt/status/1937128202897608847>; <https://x.com/meselelgbt/status/1937109469206355972>; <https://x.com/meselelgbt/status/1936799161049125192>

8 - On iki paylaşım içerisinde yer alan bir paylaşım, raporun yazıldığı tarih itibarıyla silinmiş ve/veya erişime engellenmiştir, bkz. <https://x.com/ozlemdogan/status/1937256730620317873>.

9 - <https://www.diyansen.org.tr/mobile/yeni/yildiz-lgbt-insanligi-tehdit-eden-bir-projesidir>

Saha Gözlem

Gözlemci kurumlar, 22 Haziran 2025 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde gerçekleştirilen 11. Trans Onur Yürüyüşü'nü altı gözlemci ile takip etti.

Saha gözlemi çalışması kapsamında yürüyüşün öncesi, yürüyüşün kendisi ve sonrasına dair emniyet ve hastane süreçleri gözlemlendi.

Yürüyüşü engellemeye yönelik idare ve kolluk güçleri tarafından alınan önlemler

İdari yönetimler tarafından alınan yasaklama kararları

Gözlemci kurumlar, ilgili idari yönetimlerin resmi web sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında yapılan izleme ile birlikte ilgili evrakın incelenmesi sonucunda çeşitli idari yönetimlerin, 11. Trans Onur Yürüyüşü'nü engellemeye yönelik yasaklama kararları

aldıklarını tespit etti.

İstanbul Valiliği, 21 Haziran 2025 tarihinde valiliğin web sitesinden yayımlanan “Basın Açıklaması (2025-44)” başlıklı duyuruyla “*bazı sosyal medya hesapları üzerinden yapılan çağrılar*” gerekçe göstererek “22.06.2025 günü saat 00.01 itibari ile 24 saat süreyle toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, bildiri dağıtma, oturma eylemi gibi tüm etkinlikler[i]” yasakladı. “2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 17. maddesi ve 5442 sayılı İl idaresi Kanunu’nun 32/ç maddesine istinaden” alındığı belirtilen yasaklama kararı uyarınca; “*Taksim Meydanı Cumhuriyet Anıtı’nın bariyerle kapatılması[na], Taksim Meydanı, Gezi Parkı, Sıraselviler Caddesi’nin ve İstiklal Caddesi’nin Tünel Meydanı’na kadar bariyerleme sureti ile bağlı sokaklar da dahil araç ve yaya trafiğine kapatılması, gerekirse kontrollü geçiş yapılmasına, Aynı gün içerisinde ilçemiz genelinde meydana gelmesi muhtemel toplumsal olaylar dikkate alınarak, ihtiyaç görülmesi halinde ilçe sınırları içerisinde farklı noktalarda yaya ve araç trafiğinin kapatılmasına*” karar verildi.¹⁰ Gözlemci kurumlar, valiliğin yasaklama kararının hangi saatte yayımlandığını tespit edemedi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen Metro İstanbul, kurumsal sosyal medya hesabından yaptığı açıklamayla, İstanbul Valiliği’nin aldığı karar uyarınca

10 - T.C. İstanbul Valiliği (21 Haziran 2025), “Basın Açıklaması (2025-44)”, <http://www.istanbul.gov.tr/basin-aciklamasi-2025-44>.

M2 Yenikapı-Hacıosman Metro Hattının Taksim istasyonu ile Şişhane istasyonunun İstiklal Caddesi ve Refik Saydam girişlerinin ve F1 Taksim-Kabataş Füniküler Hattının “*ikinci bir duyuru*” kadar kapalı olacağını duyurdu. Bahsi geçen hatların valilik kararı uyarınca kapatıldığına dair paylaşımın 22 Haziran 2025 tarihinde ve saat 10:52’de yapıldığı görüldü.¹¹ Bahsi geçen hatların tekrar kullanımına açıldığına dair ikinci açıklama ise 23 Haziran tarihinde ve saat 06:02’de yapıldı. Duyuruların saatleri esas alınarak yapılan hesaplama göre, gözlemci kurumlar söz konusu metro hatlarının tam olarak 1 gün 7 saat 10 dakika kamunun kullanımına kapatıldığını tespit etti.

Şişli Kaymakamlığı, 21 Haziran 2025 tarihinde kaymakamlığın web sitesinden yayımlanan “22 Haziran 2025 Tarihinde Her Türlü Toplantı, Yürüyüş, Gösteri, Basın Açıklaması ve Protesto Eylemlerinin Yasaklanması ile İlgili Basın Açıklaması” başlıklı duyuruyla “*Bazı grupların sosyal medya mecralarında ilçemiz sınırlarında çeşitli protesto ve etkinlikler düzenlemeye yönelik çağrılar yaptığı[nın]*” tespit edildiğini belirterek “*suç işlenmesinin*

önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması, kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması amacıyla”, “*Şişli ilçesi sınırları içerisinde bu konu kapsamında gerçekleştirilecek her türlü açık ve kapalı alan etkinlikleri (toplantı, yürüyüş, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma, çadır kurma, bildiri dağıtma, protesto eylemleri vb)*” bir gün süreyle yasakladı.¹² Yasaklama kararında, kararın yasal dayanağına yer verilmedi. Söz konusu duyurunun, Şişli Kaymakamlığı’nın kurumsal sosyal medya hesabından 21 Haziran 2025 tarihinde saat 22:21’de paylaşıldığı görüldü.¹³ Şişli Kaymakamlığı tarafından yapılan sosyal medya paylaşımının İstanbul Valiliği tarafından tekrar paylaşarak (retweet) yaygınlaştırıldığı kaydedildi.

Kadıköy Kaymakamlığı tarafından 21 Haziran 2025 tarihinde yasaklama kararı alındığı İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 7 Temmuz 2025 tarihinde hazırlanan iddianameden öğrenildi. “*11. İstanbul Trans Onur Haftası’ konulu etkinliğe LGBT’li bireylerin genel ahlakı etkileyecek şekilde katılım sağlamak amacıyla gerçekleştirecekleri*” bilgisi üzerine

11 - Metro İstanbul (22 Haziran 2025),

<https://x.com/metroistanbul/status/1936693818226524519?t=44AXtOupRB-ryd-fNp4o3Q&s=08>.

12 - Şişli Kaymakamlığı (21 Haziran 2025), “22 Haziran 2025 Tarihinde Her Türlü Toplantı, Yürüyüş, Gösteri, Basın Açıklaması ve Protesto Eylemlerinin Yasaklanması ile İlgili Basın Açıklaması”,

<http://www.sisli.gov.tr/22-haziran-2025-tarihinde-her-turlu-toplanti-yuruyus-gosteri-basin-aciklamasi-ve-protesto-eylemlerinin-yasaklanmasi-ile-ilgili-basin-aciklamasi#>.

13 - Şişli Kaymakamlığı (21 Haziran 2025),

<https://x.com/SisliKaymakam/status/1936504841268048023?t=YYUQ7BgsIEP4IXqSbIIbaw&s=08>.

2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. maddesi ve 5442 sayılı İl idaresi Kanunu'nun 32/ç maddesine istinaden alınan yasaklama kararı uyarınca **"LGBTİ renklerini çağrıştıran hareket slogan ve flamalarını içeren kortej, yürüyüş, oturma eylemi, insan zinciri oluşturma vb. tarz eylemlerin idaremiz dahilinde bulunan tüm açık alanlarda"** bir gün süreyle yasaklandığı belirtildi. Söz konusu yasaklama kararının kamuoyuna açık herhangi bir mecradan yayımlanmadığı tespit edildi.

İl ve ilçe emniyet müdürlükleri tarafından alınan önlemler

Gözlemci kurumlar, idare tarafından 11. Trans Onur Yürüyüşü'nün engellemesine yönelik alınan kararlar doğrultusunda il ve ilçe emniyet müdürlükleri tarafından alınan önlemleri yerinden gözlemlemek üzere Beyoğlu, Şişli, Beşiktaş ve Kadıköy ilçelerinde inceleme yaptı.

Şişli

Saat 10:16 itibarıyla M2 Metrosu'nun Pangaltı durağı çıkışının karşı köşesinde yer alan otel önünde bir adet çevik kuvvet otobüsünün konumlandığı gözlemlendi.

10:30'da Şişhane Metro çıkışı bariyerlerle kapatılmış olup, bölgede çok sayıda çevik kuvvet polisleri ile sarı yelekli polislerin bulunduğu, ayrıca Şişhane Meydanı'ndan Tünel istikametine giden güzergahta yer alan bir kitabevi önünde bir çevik kuvvet otobüsünün konuşlandırıldığı tespit edildi.

Bunu takiben 10:31 itibarıyla Kumbaracı Yokuşu ve Asmalı Mescit sokaklarının İstiklal Caddesi'ne çıkan kısımlarının bariyerlerle kapatıldığı kaydedildi.

Beyoğlu

10:32 ila 10:34 saatleri arasında Gönül Sokağı, Baro Giriş Sokağı, Postacılar Sokağı, Balyoz Sokak, Terkoz Çıkma ve Korsan Çıkma gibi İstiklal Caddesi'ne açılan birçok sokağın bariyerlerle kapatıldığı gözlemlendi.

10:35 itibarıyla Odakule hizasında İstiklal Caddesi'ne girişlerin bariyerlerle sınırlandırıldığı, girişlerin kontrollü şekilde sağlandığı, ayrıca Odakule yakınında iki çevik kuvvet otobüsü ve yaklaşık 30-40 kişilik yelekli polis grubunun bulunduğu tespit edildi.

10:38 itibarıyla Karayel Sokak ile Meşrutiyet Caddesi'nin kesiştiği köşede bulunan otelin önünde bir çevik kuvvet otobüsünün konumlandığı, bu noktadan itibaren araç trafiğinin de kapatıldığı gözlemlendi.

10:40 itibarıyla Galatasaray Meydanı hizasında İstiklal Caddesi ve Meşrutiyet Caddesi'nin bariyerlerle kapatıldığı, 10:41 itibarıyla ise bu bölgede yaya geçişlerinin de durdurulduğu tespit edildi. Aynı dakikalarda Sahne Sokağı, Solakzade Sokak ve Balo Sokak gibi bağlantı noktalarının İstiklal Caddesi çıkışlarının kapatıldığı kaydedildi.

10:43'te İstiklal Caddesi üzerinde aralarında İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürü'nün de bulunduğu bazı üst düzey kolluk amirlerinin denetim gerçekleştirdiği gözlemlendi.

10:45 itibarıyla Ağa Camii hizasında İstiklal Caddesi'ne girişlerin bariyerlerle sınırlandırıldığı, girişlerin kontrollü şekilde sağlandığı ve Ağa Camii önünde yedi çevik kuvvet otobüsü ile iki polis minibüsünün konuşlandırıldığı tespit edildi.

10:48'de Büyük Parmakkapı ve Mis Sokak çıkışlarının bariyerlerle kapatıldığı, ayrıca bu noktada bir anons aracının bulunduğu görüldü.

10:52'de Çukurluçeşme Sokak girişinin iki çevik kuvvet otobüsü ile kapatıldığı, 10:53 itibarıyla ise Sıraselviler Caddesi'nin cadde boyunca bariyerlerle kapatıldığı ve bir TOMA'nın (T-69) hazır bekletildiği gözlemlendi.

10:54'te Taksim Meydanı'na yakın bir noktada bir ambulansın konuşlandırıldığı, 10:56 itibarıyla ise İstiklal Caddesi'nin tamamının yaya ve araç trafiğine kapatıldığı tespit edildi.

Beşiktaş

11:11'de Tüpraş Stadyumu karşısında bir TOMA (T-60) konuşlandırıldığı görüldü.

11:14 itibarıyla Beşiktaş Vapur İskelesi Meydanı'nda iki çevik kuvvet otobüsünün

bulunduğu tespit edildi.

Kadıköy

11:55 itibarıyla Kadıköy Çarşı içerisinde kırmızı yelekli ve sivil giyimli polis memurlarının beklediği gözlemlendi.

12:00 itibarıyla ise Kadıköy Boğa Heykeli çevresinde hafif ticari polis aracı, bir polis minibüsü ve yaklaşık 15-20 kişilik mavi tişörtlü polis grubunun alanda konumlandığı tespit edildi.

Sokakta yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri

İlk olarak 13:45'te Acıbadem Caddesi'ne ulaşan gözlem ekipleri Acıbadem Köprüsü, Zeamet Sokak ve Boyacı Mehmet Sokak üzerinde herhangi bir polis varlığına rastlamadı.

14:30 itibarıyla gözlem ekibi Zeamet Sokak üzerinden Uzunçayır Caddesi'ne doğru geniş bir alanda incelemeye koyuldu. Bu incelemede Denizyıldızı Sokak kesişimindeki bir marketin önünde park halinde bir gözaltı aracı ve çevik kuvvet bulunduğunu tespit etti. Zeamet Sokak üzerinden Acıbadem Caddesi yönüne dönüşte Muhterem Evcil Parkı önünde sivil polis olduğu tahmin edilen iki kişi görüldü.

15:10'da Acıbadem Boyacı Mehmet Sokak çıkışındaki M3 Metro durağı girişinde sivil giyimli üç polis memurunun beklediği görüldü.

15:30 itibarıyla Zeamet Sokak üzerindeki kafede yürüyüşe katılım için beklediği düşünülen bir grup olduğu görüldü. Bir süre sonra bu bekleyiş içindeki gruba milletvekilleri de dahil oldu.

15:37'de Boyacı Mehmet Sokak'ta yaklaşık 10 polis memurunun dolaştığı gözlemlendi.

15:48'de Boyacı Mehmet Sokak üzerindeki otoparka polis midibüsü içinde en az 10 çevik kuvvet polisinin geldiği görüldü.

16:00 civarında Zeamet Sokak üzerindeki kafede yürüyüşe katılmak üzere gelenlerin sayısında gözle görülür bir artış gözlemlendi.

16:10 civarında Acıbadem Caddesi üzerinde bir zincir kafenin şubesinde yine yürüyüşe katılmak üzere geldiği düşünülen kişiler ve iki polis memurunun oturduğu gözlemlendi. Bu esnada Acıbadem Köprüsü üzerinden ilerleyen gözlemciler, bir gözaltı aracının bu noktadan geçtiğini tespit etti.

16:13'te Boyacı Mehmet Sokak'taki otoparktan hareket eden midibüsün, D100 yönünde sola dönerek sokaktan ayrıldığı görüldü.

16:19'da bir binek polis aracının Boyacı Mehmet Sokak'tan Zeamet Sokak'a doğru gittiği görüldü.

16:36'da çevik kuvvet polislerini taşıyan bir otobüsün Acıbadem Caddesi'nden

Zeamet Sokak'a girdiği görüldü.

16:57'de Acıbadem Caddesi'nden Necipbey Sokak'a giriş yapan gözlemciler, yürüyüş katılımcılarının sloganlarını duyarak hızlandı ve 16:59'da Nakkaş Sokak kavuşumuna vardı. Gözlemciler, eylem noktasında herhangi bir anons aracına rastlamadı, "Dağılın" uyarısı yapıldığını duymadı. Birkaç dakika sürdüğü görülen eylem yerine ilk varan kolluk gücünün sivil giyimli polis memurları olduğu tespit edildi.

İki sokağın kesişiminde hızla gelerek duran 34 ADC 184 plakalı sivil araçtan inen sivil giyimli bir kişinin toplanan kalabalığa doğru koştuğu görüldü. Bu an itibarıyla yürüyüş katılımcılarının ellerinde bulunan dövizleri bırakarak kendiliğinden dağıldıkları gözlemlendi.

Sokağa girişte sol taraftaki kaldırımda park halindeki arabaların önünde sivil giyimli iki polis memurunun, dizleriyle bastırarak yerde tuttuğu bir eylemci olduğu görüldü. Çok sayıda sivil polis memurunun yanı sıra mahalle halkından olduğu tahmin edilen kişilerin de durumu kavramaya çalıştığı gözlemlendi.

Mahalleli olduğu düşünülen bu kişilerden biri ile sivil giyimli polis memurları arasında tartışma çıktığı görüldü. Bu kişinin polislere yönelik "**Polissen ne oluyor, anlamadım? Benim annem ölmüş burada!**" dediği duyuldu. Bu esnada Nakkaş Sokak kesişiminden Necipbey Sokak'a devamda bulunan Şehit Fethi Camii'nde bir cenaze

töreni olduğu anlaşıldı.

Bu arada yerde zorla tutulan kişinin, sivil giyimli iki polis memuru tarafından kollarından kaldırılarak götürülmeye çalışıldığı fark edildi. O anda avukat olduğunu söyleyen bir kişinin **“Şiddet uygulayamazsın, uyguladın, kafasını yere vurdun”** diyerek itiraz ettiği görüldü. Aynı anda cenaze katılımcılarına **“Camiye inelim beyler”** şeklinde polis tarafından uyarı yapıldığı duyuldu. Cenaze sahibi olduğu düşünülen bir kişi ile avukatın tartışmaya başladığı duyuldu. Sivil giyimli polis memurlarının, iki taraf arasında durduğu gözlemlendi. Polis memurları cenaze sahibi olduğunu söyleyen kişiyi zapt etmeye çalışırken avukatın, **“İmdat,”** diye bağırdığı, **“telefonumu ver”** dediği duyuldu. Mahalleden olduğu anlaşılan bir yurttaşın kalabalığa yaklaştığı, **“Karışmayın çocuklara”** dediği görüldü. Bu kişinin, avukatı sakinleştirmeye çalıştığı görülürken avukatın hem kimliğinin alındığını hem de telefonunun kırılmış olduğunu belirttiği duyuldu. Avukatın, cenaze sahibi olduğunu belirten kişinin telefonunu alıp fırlattığını iddia ettiği duyuldu.

Eş zamanlı olarak sivil giyimli iki polis memurunun, yere yatırılan eylemciyi gözaltına almak üzere sivil plakalı bir araca doğru götürdükleri görüldü.

Zeamet Sokak’tan ayrılarak Acıbadem Caddesi üstünden ilerleyen diğer gözlemciler, 17:03’te Günel Sokak’tan Nakkaş Sokak’a giriş yaptı. Nakkaş Sokak

üzerinde yürüyüşe katılanlardan geldiği düşünülen sesler duyuldu. İlerleyen noktada yere bırakılmış birkaç döviz görüldü. Mahalle sakinlerinin sokakta olduğu ve gelişmeleri izlediği gözlemlendi.

17:03’te içerisinde sivil giyimli polis memurlarının olduğu, sivil plakalı ancak önünde çakar lambaları bulunan bir minibüsün hızlı bir şekilde Nakkaş Sokak’a geldiği görüldü.

17:10’da Nakkaş Sokak yönünden bakıldığında Necipbey Sokak’ın iki midibüs, bir minibüs ve çok sayıda çevik kuvvet eşliğinde kapatıldığı görüldü.

Bu sokağın, yaklaşık olarak 17:10-17:45 arasında yaya ve araç trafiğine kapatıldığı kaydedildi.

Gözlemci grup bu noktaya vardığında dört adet gözaltı midibüsü olduğunu tespit etti (Plakaları: 34 AB 9624, 34 BS 4023, 34 BU 5976, 34 HR 712).

Kendiliğinden dağıldığı sırada polis tarafından “güvenlik çemberi” olarak tabir edilen bir uygulamayla ablukaya alınan en az 13 kişilik bir grubun yarım ay şeklinde çevrelenerek bekletildiği görüldü. Alıkonulan grubun sayısından daha fazla polis aracı ve çevik kuvvet polisinin bulunduğu gözlemlendi. Park halindeki araçların arkasında polise ait sırt çantaları, “Özel Tim” yazılı yelek, gaz fişegi atmaya yarayan silahlar gibi bazı teçhizatların duvara dayalı halde yere bırakıldığı tespit

edildi.

17:12'de sokağın bir tarafı üç ila dört polis tarafından girişe kapatılmış, diğer tarafta ise grup yaklaşık 20-25 çevik, 10-15 sivil giyimli polis memuru tarafından çembere alınmış durumdaydı. Sokağın her iki tarafının da yaya ve araç trafiğine kapatılmış olduğu görüldü.

Polislerin bir kısmının yüzlerini siyah boyunluklu maske (buff) ile örttüğü görüldü. Çemberin içindeki bir kişinin, **"Bırakın dağılalım, evlerimize gidelim diyoruz ama burada tutuluyoruz. Neden burada tutuluyoruz? Açıklama yapacak kimse yok mu?"** ifadelerini kullanarak yüksek sesle polise hitap ettiği duyuldu.

17:18'de çevik kuvvet üniformalı ve sivil giyimli toplamda en az 45 kişilik bir polis grubunun daha kişilerin "güvenlik çemberi" içerisinde alıkonulduğu noktaya geldiği görüldü. Bu grubun ardından, yüksek rütbeli polis amiri olduğu düşünülen sivil giyimli dört kişinin daha geldiği görüldü.

17:21'de **"Bekleyenleri uzaklaştırın"** şeklinde bir emir duyuldu. Gözlemciler, kendileri ile birlikte üç avukat ve yurttaşların uzaklaştırılmasına ilişkin polisler tarafından **"Güvenli alanımızı engellemeyin"** şeklinde bir gerekçe belirtildiğini kaydetti.

17:22'de 34 BS 4023 plakalı gözaltı aracının grup için getirildiği ve polislerin araç girişinde bir koridor oluşturduğu görüldü.

17:28'de 34 DB 1923 plakalı siyah sivil bir otomobil olay yerine ulaştığı sırada bir hareketlenme gözlemlendi. Minibüs içinden inen bir polisin **"Kaç kelepçe lazım?"** diye sorduğu duyuldu. Bu kişinin elinde beyaz plastik kelepçeler bulunduğu görüldü.

17:30'da gözaltı işleminin başladığı kaydedildi. "Güvenlik çemberi" içerisinde ablukaya alınan gruptaki kişilerin polisle herhangi bir tartışmaya girmediği ve direniş göstermediği ancak buna rağmen kimlik ve telefonları teslim alındıktan sonra herkese ters kelepçe uygulandığı görüldü.

17:38 itibarıyla sokak üzerinde geçmek üzere beklediğini söyleyen yurttaşların ne zaman sokağın açılacağını sorduğu ve çevik kuvvetin **"Beş dakikaya"** şeklinde yanıt verdiği duyuldu. Aynı anda çevik kuvvet polislerinin yavaş yavaş toparlandığı fark edildi.

17:40'ta daha önce cenaze sahibi ve polislerle tartıştığı gözlemlenen avukata, avukat olduğunu belirtmesine rağmen saçından çekilip yere yatırılarak ters kelepçe uygulandığı ve avukatın bu şekilde gözaltı aracına bindirilmeye çalışıldığı gözlemlendi.

17:41'de gözaltına alınan avukatın, **"Neden ters kelepçe yapıyorsunuz? Kelepçe çok sıkı, ellerime kan gitmiyor. Kelepçeyi açar mısınız? Avukatım ben!"** şeklinde etrafında bulunan polis memurlarına hitap ettiği

duyuldu. Avukata hiçbir şekilde cevap vermeyen polis memurlarının, avukatı kolundan çekerek ve savurarak gözaltı aracına bindirdiği görüldü.

17:42 itibarıyla avukatın halen gözaltı aracının arka bölümüne götürülemediği görüldü. Avukata gözaltı aracına binerken eşlik eden, yüzleri maskeyle kapalı iki polis memurunun, avukata vurarak fiziksel şiddet uygulamaya başladığı görüldü. Avukatın çığlık atmaya başlaması üzerine koşarak gözaltı aracının girişine gelen sivil giyimli bir polis memurunun, “**Kapıyı kapat, kapıyı kapat!**” şeklinde bağırdığı duyuldu.

17:43'te bir çevik kuvvet polisi, bir gözlemciye neden o noktada beklediğini sordu. Polis memuru, “**Eviniz mi burada?**” şeklindeki soruyla gözlemciyi alandan uzaklaştırmaya çalıştı. Aynı şekilde uzaklaştırılmaya çalışılan bir yurttaşın, “**Evim burada, bir gözaltı neden bu kadar sürdü?**” diye durumu anlamaya çalıştığını belirtirken polisin ona “**Kurallara uyun, evinize girin**” dediği duyuldu.

17:44'te gözaltına alınan avukatın gözaltı aracından indirildiği görüldü. Avukatın, “**Ellerim kesildi, çıkarın şunları!**” dediği, avukatın bulunduğu noktada bulunan ve amir olduğu düşünülen sivil giyimli bir polis memurunun ise “**Sen de rahat dursaydın!**” şeklinde cevap verdiği görüldü.

17:47'de gözaltı aracı sokaktan ayrıldı. O esnada sokakta toplam beş gözaltı aracı ve yedi sivil araç bulunduğu kaydedildi.

17:55'te gözlemciler alandan ayrıldı.

Emniyette yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri

İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü

İfade işlemleri öncesinde gözlemlenenler

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi tarafından gözlemci olarak görevlendirilen bir avukat, gözaltına alınan kişilerin getirildiği ve Vatan Caddesi üzerinde yer alan İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'ne 18:00'de ulaştı. Emniyet binasının girişinde bulunan bir polis memuru, gözaltına alınan kişilerin İl Emniyet Müdürlüğü'ne getirilip getirilmeyeceklerine dair kesin bir bilgi olmadığını ancak İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube'nin talimatı doğrultusunda avukatların emniyet binasına alınmayacaklarını belirtti.

İHD İstanbul Şubesi tarafından gözlemci olarak görevlendirilen iki avukat, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne 19:13'te ulaştı. Emniyet binası kapısında bekleyen polis memuru, Güvenlik Şube'nin talimatı olduğunu belirterek avukatların emniyet binasına girişini engelledi.

Kadıköy İskele Polis Merkez Amirliği'nde bulunan avukatlar, plaka numarası 9816 ile biten gözaltı aracının 19:19'da polis merkezinden çıktığını kaydetttiler.

Kadıköy İskele Polis Merkez Amirliği'nde bulunan avukatlar, plaka numarası 4023 ile biten gözaltı aracının 19:25'te polis merkezinden çıktığını kaydettiler.

Gözlem amacıyla çeşitli hastanelerde bulunan avukatlardan, Eyüpsultan Devlet Hastanesi ve Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde bulunan avukatlar, 20:15'te gözaltı araçlarından 9816 plakalı aracın Eyüpsultan Devlet Hastanesi'ne; 4023 plakalı aracın Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne giriş yaptığını bildirdi.

İçeri girmeleri engellendiği için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde beklemeye devam eden avukatlar, gözaltına alınan kişilerin yakınlarının 21:18'de emniyet binası önüne geldiklerini ve kapıda bulunan polis memurlarıyla konuştuklarını ancak kısa süre sonra emniyet binası önünden uzaklaştırıldıklarını gözlemlemledi.

İHD İstanbul Şubesi avukatları, 21:19'da, gözaltına alınan kişilerin akıbetini sormak ve emniyet binası içerisinde yer alan avukat bekleme odasında bekleme taleplerini iletmek için üzerinde "Güvenlik Şube" ibaresi bulunan yelekler giyen polis memurları ile iletişime geçti. Polis memurları, gözaltına alınan kişilerin henüz getirilmediğini belirterek talimat olduğu gerekçesiyle avukatların emniyet binasına girişini bir kez daha engelledi.

İHD İstanbul Şubesi avukatları, 21:23'te, gözaltına alınan kişilerin yakınları ile görüştü. Yakınlarının akıbetlerine dair

bilgi alamayan kişilerin gözle görülür şekilde endişe ve stres içerisinde oldukları gözlemlendi.

21:24'te gözaltına alınan kişilere hukuki destek sunmak üzere beş avukatın daha İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'ne geldiği görüldü.

İçeri girmeleri engellendiği için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde beklemeye devam eden avukatlar, 21:34'te üzerinde "Güvenlik Şube" ibaresi bulunan yelekler giyen polis memurları ile tekrar iletişime geçerek emniyet binası içerisinde yer alan avukat bekleme odasında bekleme taleplerini yineledi. Polis memurları, talimat olduğu gerekçesiyle avukatların emniyet binasına girişini bir kez daha engelledi.

Üzerinde "Güvenlik Şube" ibaresi bulunan yelekler giyen polis memurları, 22:10'da İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde bekleyen avukatların yanına gelerek gözaltına alınan kişilerin getirildiği bilgisini paylaştı. Gözaltına alınan kişilere hukuki destek sunmak üzere gelen avukatlar, müvekkilleriyle görüşmek istediklerini belirttiler. Polis memurlarının, "İfade işlemleri birazdan başlayacak" cevabı üzerine avukatlar, su ve yiyecek gibi temel ihtiyaçların karşılanabilmesi için az sayıda avukatın gözaltı araçlarına gitmesine izin verilmesini talep etti. Polis memurları, herhangi bir gerekçe göstermeden avukatların bu talebini reddetti.

Üzerinde "Güvenlik Şube" ibaresi bulunan

yelekler giyen polis memurları, 22:28’de İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde bekleyen avukatların yanına gelerek gözaltına alınan kişilerin listesini getirdi. Gözlemci avukatlar tarafından da incelenen listede, üçü çocuk olmak üzere 42 kişinin yer aldığı görüldü.

İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde bekleyen ailelerden bir kişi, 22:49’da avukatların yanına gelerek polis tarafından arandığını ve yakınının “mevcutlu” olarak gözaltında tutulduğunun belirtildiğini paylaştı. Bunun üzerine bilgi almak için orada bulunan polis memurları ile görüşen avukatlar, gözaltında bulunan kişilerin “mevcutlu” olup olmadığına dair bilgi alamadı.

İçeri girmeleri engellendiği için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde beklemeye devam eden avukatlar, 23:13’te üzerinde “Güvenlik Şube” ibaresi bulunan yelekler giyen polis memurları ile tekrar iletişime geçerek emniyet binası içerisinde yer alan avukat bekleme odasında bekleme taleplerini yineledi. Polis memurlarının, talimat olduğu gerekçesiyle avukatların emniyet binasına girişini engellemesi üzerine avukatlar ile polis memurları arasında tartışma çıktığı gözlemlendi.

Üzerinde “Güvenlik Şube” ibaresi bulunan yelekler giyen polis memurlarının, 23:35’te

emniyet binası önünde bekleyen avukatların yanına gelerek ifade işlemleri için yalnızca altı masa açılacağını ve bu yüzden yalnızca altı avukatın ifade işlemleri için emniyet binasına girmesine izin verileceğini söyledikleri kaydedildi. Avukatların, söz konusu keyfiliğe tepki göstermesi üzerine çıkan tartışmanın ardından ifade işlemleri için altı avukat ile birlikte İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi tarafından gözlemci olarak görevlendirilen bir avukatın emniyet binasına girişine izin verildi.

İfade işlemleri sırasında gözlemlenenler

11. Trans Onur Yürüyüşü öncesinde ve sonrasında gözaltına alınan 42 kişiden 39 kişi,¹⁴ altı gruba ayrıldı ve ifadeleri bu şekilde alındı.

Birinci grup

Gözaltına alınan altı kişinin, 23:43’te avukat görüşme odasına getirildiği görüldü. Kişilerle yapılan ve 20 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı: Birinci grupta yer alan herkesin, “Genel bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından gözaltına alındığı kaydedildi.

Birinci grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini,

14 - Gözaltına alınan 42 kişi arasında 18 yaşın altında olan üç kişinin kimlik tespit işlemleri, Kadıköy İlçe Emniyet Müdürlüğü Çocuk Büro Amirliği’nde yapıldı. 18 yaşın altında olan kişilerin ifadeleri yalnızca Cumhuriyet Savcısı tarafından alınabileceği için bu kişiler kimlik tespitinin ardından serbest bırakıldı.

yakınlarına haber verilmediğini, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az dört saat bekletildiklerini, tuvalet ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Birinci grupta yer alan dört kişi, üst araması sırasında işkence ve diğer kötü muamele kapsamına girebilecek olan uygulamalara maruz bırakıldıklarını paylaştı. Bu kişilerden üçü, üst araması sırasında cinsel şiddete maruz bırakıldıklarını aktardı. Bu kişilerden birisi, nezarethaneye alınmadan önce “çıplak arama” yapılmasını kabul etmeyince kameralı bir alana alınarak burada kendisine kaba üst araması yapıldığını ifade etti. Kameralı alanda yapılan kaba üst araması sırasında aramayı yapan polis memurunun kişinin gömleğini kaldırdığını, bunun ardından eliyle sütyeninin altını aramaya teşebbüs ettiğini ve buna tepki göstermesi üzerine kendisine sert bir şekilde müdahale edildiğini aktardı. Bir başka kişi ise üst araması sırasında kalçasının polis tarafından sıkıldığını paylaştı. Bir diğer kişi ise yedi kez kaba üst aramasına maruz bırakıldığını ve keyfi her uygulamaya tepki gösterdiğinde “**Kalk, arama yapacağız**” diye üstünün arandığını belirterek üst aramasının cezalandırmaya dönüştüğünü bildirdi.

Birinci grupta yer alan bir kişi, reçeteli olmasına rağmen düzenli kullanmak zorunda olduğu ilacının kendisine verilmediğini paylaştı.

Birinci grubun ifade işlemlerinin 00:21’de sonlandığı kaydedildi.

İkinci grup

Gözüaltına alınan altı kişi, 00:36’da avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 10 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

İkinci grupta yer alan herkesin, “Genel bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından gözüaltına alındığı kaydedildi.

İkinci grupta yer alan herkes, neden gözüaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, tuvalet ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti. Grupta yer alan beş kişi ise ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az üç saat bekletildiklerini aktardı.

İkinci grupta yer alan bir kişi, Kadıköy İskele Polis Merkez Amirliği’nde tutulduğu sırada oturduğu için kendisine müdahale edildiğini, “**Bu ne rahatlık, terbiyesiz, saygısız!**” şeklinde kendisine bağırıldığını, akabinde ayağa kaldırılarak ters kelepçelendiğini ve ayakta beklemeye zorlandığını paylaştı. Giriş muayenesi sonrasında tekrar ters kelepçelendiğini de belirten aynı kişi, muayene sonrası otobüse bindirilirken sertçe başına bastırıldığını aktardı. Görüşme odasında yapılan incelemede, kişinin bileklerinde hikayesiyle uyumlu izler olduğu görüldü ve

kayıt altına alındı.

İkinci grubun ifade işlemlerinin 01:15'te sonlandığı kaydedildi.

İkinci grubun ifade işlemlerinin tamamlanmasının ardından ifade işlemleri için emniyet binasına alınan altı avukatın, polis memurları tarafından 01:24'te dışarıya çıkarıldığı görüldü. Polis memurlarının, üçüncü grubun ifadesine başlanabilmesi için altı avukatı emniyet binasına çağırdığı ancak avukatların bu şekilde ifade işlemlerine devam etmeyeceklerini ilgili polis amirine ilettiği gözlemlendi. Polis amiri ile avukatların görüşmesinin ardından tüm avukatların 01:35 itibarıyla emniyet binası içerisinde yer alan avukat bekleme odasına alındığı görüldü.

Üçüncü grup

Gözaltına alınan altı kişi, 01:43'te avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 10 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Üçüncü grupta yer alan herkesin, “Genel bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından gözaltına alındığı kaydedildi.

Üçüncü grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az altı saat bekletildiklerini, tuvalet ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen

malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Üçüncü grupta yer alan herkesin giriş muayenelerinin Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yapıldığı öğrenildi. Üçüncü grupta yer alan bir kişi, muayene sonrası gözaltı aracına götürülürken bir polis memurunun sert bir şekilde sırtına vurduğunu paylaştı.

Üçüncü grupta yer alan bir kişi, kaba üst araması sırasında vücudunun belirli bölgelerine uzun süre temas edildiğini ve belli bölgelerine özellikle bastırıldığını paylaştı.

Üçüncü grupta yer alan herkes, polis memurlarının kendilerine karşı tavırlarının çok sert olduğunu, fobik davranış ve söylemlerde bulunduklarını paylaştı.

Üçüncü grupta yer alan bir kişi, reçeteli olmasına rağmen düzenli kullanmak zorunda olduğu ilacının kendisine verilmediği bilgisini paylaştı.

Üçüncü grubun ifade işlemlerinin 02:23'te sonlandığı kaydedildi.

Dördüncü grup

Gözaltına alınan altı kişi, 02:31'de avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Dördüncü grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini,

yakınlarına haber verilmediğini, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az dört saat bekletildiklerini, tuvalet ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Dördüncü grupta yer alan bir kişi, herhangi bir direniş göstermemesine rağmen kendisine yönelik ters kelepçe uygulamasına itiraz etmesi üzerine kendisini kelepçeleyen polis memurunun, **“Daha fazla direnirsen kolunu kırarım”** diyerek kendisini tehdit ettiğini paylaştı. Dördüncü grupta yer alan herkesin giriş muayenelerinin Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde yapıldığı öğrenildi. Dördüncü grupta yer alan bir kişi, muayene sonrası gözaltı aracına götürülürken bir polis memurunun sert bir şekilde sırtına vurduğunu bildirdi.

Dördüncü grupta yer alan bir kişi, gözaltına alındığı sırada bir polis memurunun kendisine sinkaflı küfürler ettiğini paylaştı. Dördüncü grupta yer alan dört kişi, üst araması sırasında iç çamaşırlarının olmadığına fark edilmesi üzerine özellikle göğüslerinin ellendiğini aktardı.

Dördüncü grupta yer alan herkes, polis memurlarının kendilerine karşı tavırlarının çok sert olduğunu, fobik davranış ve söylemlerde bulunduklarını paylaştı.

Avukatların müvekkilleriyle görüşmesi devam ederken 02:50’de avukat görüşme

odasına giren ve ifade işlemlerinden sorumlu olan polis amirinin, avukat görüşmesinin uzun sürdüğünü ve avukatların işkence ve diğer kötü muameleye işaret eden vücuttaki yaralanmaların fotoğraflarını çekemeyeceklerini belirterek görüşmelerin kısa tutulması yönünde tehditkar bir şekilde bağırma başladı. Polis amirinin yüksek sesle bağırma devam etmesi ve agresif tavırlar sergilemesi üzerine gözaltında bulunan bir kişinin tetiklenerek anksiyete krizi geçirmeye başladığı görüldü. Kişinin durumunun iyi olmamasına rağmen polis amirinin agresif tavırlar sergilemeye devam ettiği ve kötüleşen kişiyi **“İfade vermeyecekse nezarethaneye götürmek”** ile tehdit ettiği görüldü. Avukatların tepki göstermesi üzerine polis amiri avukat görüşme odasını terk etti. Anksiyete krizi geçiren kişi, avukatların yardımıyla sakinleşti ve ifade verebilecek duruma geldi.

Dördüncü grubun ifade işlemlerinin 03:15’te sonlandığı kaydedildi.

Beşinci grup

Gözaltına alınan yedi kişi, 03:22’de avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Beşinci grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az beş saat

bekletildiklerini, tuvalet ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Beşinci grupta yer alan bir kişi, kolu ve bileğinin kırılma derecesinde bükülerek ters kelepçe yapıldığını, sivil giyimli polis memurları tarafından itilerek sivil bir araca bindirildiğini ve gözaltı sırasında yere düştüğü için bacağından yaralandığını paylaştı. Kişinin bacağında, hikayesiyle uyumlu şekilde sıyrık ve yaralar olduğu kaydedildi.

Beşinci grupta yer alan bir kişi, yakalama sırasında yere düşürüldüğünü, başının yere vurulduğunu ve daha sonra sertçe sırtına bastırıldığını ve dizinin zorlayıcı şekilde büküldüğünü paylaştı. Kişinin diz bölgesinin sargılı olduğu kaydedildi. Aynı kişi, giriş muayenesi sırasında bir polis memurunun muayene ortamında bulunduğunu aktardı.

Beşinci grupta yer alan bir kişi, kaba üst araması sırasında vücudunun belirli bölgelerine uzun süre temas edildiğini ve belli bölgelerine özellikle bastırıldığını paylaştı.

Beşinci grupta yer alan bir kişi, en az sekiz kez kaba üst aramasına maruz bırakıldığını paylaştı.

Beşinci grubun ifade işlemlerinin 04:06’da sonlandığı kaydedildi.

Altıncı grup

Gözaltına alınan sekiz kişi, 04:15’te avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Altıncı grupta yer alan herkesin, “Genel bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından gözaltına alındığı kaydedildi.

Altıncı grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az altı saat bekletildiklerini, tuvalet ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Altıncı grupta yer alan herkesin giriş muayenelerinin Eyüpsultan Devlet Hastanesi’nde yapıldığı öğrenildi.

Altıncı grupta yer alan herkes, Eyüpsultan Devlet Hastanesi’nde yapılan giriş muayenelerinin doktorun talebi üzerine ters kelepçeli şekilde ve polis eşliğinde yapıldığını aktardı.

Altıncı grupta yer alan bir kişi, nezarethaneye alındığı sırada bir polis memurunun, “**Sen de erkek misin? Umarım seni ben ararım!**” şeklinde hakaret ve tehdit içeren ifadeler kullandığını aktardı.

Altıncı grupta yer alan bir kişi, kaba üst araması sırasında fermuarlı olan üst

giyiminin açıldığını ve iç çamaşırının da açılarak göğüslerinin kontrol edildiğini paylaştı.

Altıncı grupta yer alan ve ifadesi alınmak istenen bir kişinin, ifadesini almakla görevli olan polis memurunun kendisine işkence ve diğer kötü muamele uygulayan polis memuru olduğunu beyan etmesi üzerine, ifadesi sırasında sorun çıkarıldığı gözlemlendi. Bunun üzerine avukat tarafından kişiye ifade vermek zorunda olmadığı hatırlatması yapıldığı ancak kişinin ifade vermeye devam etmek istediği duyuldu. Ancak ifade almakla görevli polis memurunun sinirlenerek ayağa kalktığı, ifade almayı reddettiği ve odayı terk ettiği görüldü. Bunun üzerine ifade işlemlerinden sorumlu olan polis amiri, kişiyi ve avukatını bir başka masaya yönlendirdi. Fakat ifadeyi almakla görevli polis memurunun işkence ve diğer kötü muamele iddialarını ifade tutanağına geçirmeyi reddettiği ve avukatın görevini hatırlatması üzerine eliyle masaya vurarak ifade almayı kestiği gözlemlendi. Sesler üzerine ifade işlemlerinden sorumlu olan polis amirinin odaya geldiği, agresif tavırlar sergilediği ve **“Sekreter miyiz biz? Gidin kendiniz yazın!”** diyerek ifade alım işlemlerinin sonlandırılması talimatı verdiği duyuldu. Bu talimatla birlikte polis memurlarının odada bulunan avukatları dışarı çıkarmaya çalıştığı gözlemlendi. Avukatların tepkileri üzerine polis memuru

ifade işlemlerine devam etti. Kişinin işkence ve diğer kötü muamele iddialarının ifade tutanağına geçirildiği kaydedildi.

Altıncı grubun ifade işlemlerinin 05:11’de sonlandığı kaydedildi.

Gözlemci avukatlar, ifade işlemlerinde görevlendirilen polis memurlarının bilgilendirmesi sonucunda emniyette ifade işlemleri tamamlanan 39 kişinin, savcılık talimatı üzerine “mevcutlu” olarak tutulacaklarını ifade işlemlerinde öğrendiler.¹⁵

İfade tutanaklarının incelenmesi aracılığıyla tespit edilen bulgular

Gözlemci kurumlar tarafından gözlemci olarak görevlendirilen avukatların doğrudan takip edebildiği ifade işlemleri ile birlikte daha sonra incelenen ifade tutanaklarından elde edilen bilgilere göre: **“Seni öpmenin direnişinden, aşkın devriminden seviyorum; Sen, kavganın içinden bir insansın sevgilim; seni seviyorum”;** **“Bu benim kimliğim, senin ideolojik aygıtın değil”;** **“LGBTİ+ ile değil, sarayla mücadele yılı”;** **“Sırrı Süreyya ÖNDER burada”;** **“Kapitalizmin nesnesi değil, öznesi”;** **“Hepimiz özgür olmadıkça hiçbirimizin onuru gerçek değildir”;** **“I am not here to fit into your world, I am here to fight**

15 - 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca gözaltına alınan ve “mevcutlu” olarak tutulan kişiler, ilgili Cumhuriyet Savcısı tarafından dinlendikten sonra yakalamanın yapıldığı saatten itibaren 24 saat içerisinde hakim önüne çıkarılmalıdır.

for mine [Senin dünyana uyum sağlamak için değil, kendi dünyam uğruna mücadele etmek için buradayım]” ibarelerini taşıyan ve 11. Trans Onur Yürüyüşü’nün yapıldığı noktada ele geçirildiği iddia edilen döviz ve pankartların suçlama konusu yapıldığı görüldü.

İki kişinin, evlerine yakın noktalarda ve birer saat arayla gözaltına alındığı tespit edildi. Söz konusu gözaltıların hedef gözetilerek yapıldığına dair kuvvetli emareler bulunmasının yanı sıra her iki kişinin telefonlarına el konulmak istendiği görüldü.

Bir kişinin telefonuna, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 127. maddesi¹⁶ uyarınca savcının yazılı talimatı ile el konulmuş olduğu tespit edildi. Her ne kadar el konulan telefonun içeriğine erişimin nasıl sağlandığı açıklanmasa da, el konulan telefonda bulunduğu iddia edilen bazı grup yazışmalarının telefonuna el konulan kişiyle birlikte ifadesi alınan diğer kişilere de sorulduğu görüldü.

18 yaşından küçük oldukları için ifadeleri bilahare Cumhuriyet savcısı tarafından alınacak iki kişi ile ifade tutanağına ulaşılamayan bir kişi dışında ifade tutanakları incelenen 39 kişinin tamamının, çeşitli noktalarda yürürken veya dururken veya kafelerden çıkarken GBT uygulaması

yapılacağı gerekçesiyle durdurulduklarını, ancak daha sonra gözaltına alındıklarını ifade ettikleri görüldü.

Çeşitli noktalarda yürürken veya dururken veya kafelerden çıkarken gözaltına alınan kişilerin ifadelerinde kendilerine ilgili idarenin yasaklama kararının tebliğ edilmediğini, dağılmaları yönünde anons yapılmadığını ve dağılmalarına imkan sağlanmadığını belirttikleri görüldü.

Üç kişinin ise, 11. Trans Onur Yürüyüşü’nün yapıldığı yerden yaklaşık 17 km uzaklıkta yer alan, Beyoğlu ilçesindeki Galata Köprüsü üzerinden durduruldukları ve daha sonra gözaltına alındıkları görüldü. Bu kişilere, Güvenlik Şube Büro Amirliği tarafından, “**22.06.2025 günü Galata Köprüsü üzerinde yürürken kılık kıyafetleriniz ve üzerinizdeki kıyafetlerde LGBTİ grubunu sembolize eden renklerde kıyafetler bulunması üzerine alınan savcılık talimatına istinaden yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ayrıntılı ifadenizi veriniz**” sorusunun yöneltildiği kaydedildi.

Çeşitli noktalarda yürürken veya dururken veya kafelerden çıkarken gözaltına alınan kişilerin büyük çoğunluğunun, polis memuru olduklarını belirtmeyen sivil giyimli kişiler tarafından gözaltına alındığı ve sivil plakalı araçlara binmeye zorlandıkları görüldü.

16 - **Elkoyma kararını verme yetkisi – Madde 127 – (1) (Değişik: 25/5/2005 – 5353/16 md.):** Hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşılamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri, elkoyma işlemini gerçekleştirebilir.

Sivil giyimli kişiler tarafından gözaltına alındıktan sonra sivil plakalı bir araca binmeye zorlanan iki kişinin, bilinçli bir şekilde yüksek sıcaklığa ayarlanan klimanın çalıştırıldığı araç içerisinde en az bir saat tutulduklarını ifade ettikleri görüldü. Bu kişilerin daha sonra diğer gözaltına alınan kişilerin toplandığı Kadıköy İskele Polis Merkez Amirliği'ne götürüldüğü kaydedildi.

Fatih İlçe Emniyet Müdürlüğü

İfade işlemleri öncesinde ve sırasında gözlemlenenler

19:00'da, Fatih İlçe Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube'de dört kişinin gözaltına alındığı bilgisi üzerine bir avukat gözlemci olarak karakola gitmek üzere görevlendirildi.

Gözlemci avukat, saat 19:13'te gözaltı takibi için karakola ulaştı. Gözaltı tutanağını inceleyen avukat, kişilerin yalnızca kılık kıyafetlerinde LGBTİ+ çağrışımı yapan renkler bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alındıklarını öğrendi.

İfade işlemleri öncesinde gözaltına alınan grupla yapılan görüşmede, gözaltı işlemi sırasında kendilerine yasal haklarının bildirilmediği ifade edildi. Gözaltına alınan trans kadına, ifade sırasında polis tarafından özellikle "birader", "abi" gibi cinsiyetçi ifadeler kullanıldığı öğrenildi. Avukatlar bu söylemlere müdahale ettiğinde, polisler tarafından, şiddete maruz kalan kişinin "erkek olduğu" ve

sağlık raporuna "kadın" olarak yazılmasının "yanlışlıkla" gerçekleştiği belirtildi. Polis ile avukatlar arasında yaşanan tartışma sonrasında, gözaltındakilere "avukatlarını tanıyıp tanımadıkları"nın sorulduğu ve "isterseniz size CMK'dan avukat atayalım" denilerek baskı yapıldığı gözlemlendi.

Fatih İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde bulunan kişilerin ifade işlemlerinin 22:52'de tamamlandığı kaydedildi.

İfadesi alınan dört kişinin, ertesi gün savcılığa "mevcutlu" şekilde sevk edilmek üzere gözaltında tutulacağı bilgisi, polis tarafından avukatlarla eşzamanlı olarak paylaşıldı.

Hastanelerde yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri

Gözaltına alınan kişilerin, giriş ve çıkış muayeneleri için hangi hastanelere götürülecekleri, kişilerin yakınları ve avukatlarıyla paylaşılmadı.

Gözlemci kurumlar, yukarıda bahsedilen ve uluslararası insan hakları standartlarına aykırı olan bu uygulama ile yaratılan belirsizlik sebebiyle gözaltına alınan kişilerin, giriş ve çıkış muayeneleri için getirilebileceklerini öngördükleri dört hastanede gönüllü gözlemci hekimler bulundurmaya karar verdi. Bu karara göre hekimler, Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sultan Abdülhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesi,

Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi ve Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde gözlem yapmak üzere hazır bekledi.

Gözaltına alınan kişilerin, Eyüpsultan Devlet Hastanesi ve Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne götürülmesi üzerine hastanelerde gözlem yapılamadı.

Yürüyüşe yönelik başlatılan ceza soruşturmasına ilişkin tespitler ve değerlendirme

Gözlemci kurumlar, 11. Trans Onur Yürüyüşü’ne katılan ve/veya katıldığı iddia edilen 36 kişi hakkında İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame ile 18 yaşından küçük üç kişi hakkında yine İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameyi incelemiştir.¹⁷ Söz konusu iddianamelerin incelenmesi sonucunda aşağıdaki bilgilere ulaşılmıştır:

36 kişi hakkında hazırlanan iddianame

7 Temmuz 2025 tarihli ve 2025/33135 numaralı iddianamede¹⁸ 36 kişiye, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 32. maddesinde düzenlenen

“direnme” suçlaması yönetilmiştir. Bu maddeden hareket eden iddianame savcısı, 36 kişinin “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtarla rağmen kendiliğinden dağılmama” suçunu işlediklerini iddia etmiştir. İddianame savcısı, cezalandırılmaları durumunda 36 kişinin, Türk Ceza Kanunu’nun 53. maddesi uyarınca belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmalarını da talep etmiştir.

Anayasa Mahkemesi (AYM), 19 Şubat 2020 tarihli kararıyla polisin “sanal devriye” olarak anılan araştırmayı yapmasına imkan veren 2559 sayılı Polis Vazife ve Sâlahiyet Kanunu’nun Ek 6. maddenin 18. fıkrasını iptal etmiştir.¹⁹ AYM’nin bu kararına rağmen, iddianamenin giriş paragrafında söz konusu uygulamanın kolluk görevlileri tarafından yapıldığını belirten şu ifadelerle yer verilmiştir: *“Kadıköy Güvenlik Büro Amirliğince; Sosyal Medya Ağları üzerinden yapılan kontrollerde sivil toplum örgütleri ve gerçek kişilerce ‘11. İstanbul Trans Onur Haftası kapsamında Serhildan Yürüyoruz 22 Haziran Pazar Başkaldırı Trans Onur Yürüyüşü İstanbul’ adı altında çeşitli çağrılarının olduğu görülmüştür.”*

Kadıköy Kaymakamlığı’nın 21 Haziran 2025 tarihli yasaklama kararına atıfta bulunan iddianame savcısı, *“Kadıköy ilçesi dahilinde toplumdaki genel ahlakın*

17 - Avukat olduğu için dosyaları ayrılan üç kişi hakkında raporun yazıldığı tarih itibarıyla henüz iddianame hazırlanmamıştır.

18 - Soruşturma No: 2025/123633; Esas No: 2025/42962.

19 - Anayasa Mahkemesi Kararı. Esas Sayısı:2018/91, Karar Sayısı:2020/10, Karar Tarihi:19/2/2020 ve R.G.Tarih-Sayısı:30/4/2020-31114. <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2020-10-nrm.pdf>

korunabilmesi, hayasızca hareketlerin ve suç işlenebilmesinin önlenebilmesi, adli makamlarca aranan şahısların tespit edilebilmesi, suç faillerinin yakalanabilmesi ve taşınması suç olan her türlü eşyanın ele geçirilebilmesi amacıyla” Kadıköy İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından ilçe çapında “tedbir” alındığına iddianamede yer vermiştir.

İddianame savcısı, bu bölümde, iki kişinin, 11. Trans Onur Yürüyüşü başlamadan yaklaşık üç buçuk saat önce (13:30) ve yürüyüşün yapıldığı noktadan yaklaşık 5 km uzaklıktaki Caferağa Mahallesi’nde gözaltına alındığı bilgisine yer vermiştir. İddianame savcısı, bu kişilerin, *“kismımızı ilgilendiren konuların takibi esnasında LGBTİ içerikli açık/kapalı alan eylem ve konularına katıldığı, bu eylemlere öncülük ettiği değerlendirilen şahıslardan biri olduğunun görülmesi üzerine”* ve *“[y]apılan kimlik kontrolünde kimlik üzerindeki fotoğrafın şahısların gerçekteki görüntüsüyle uyuşmadığı hususunda şüphe duyulması üzerine”* gözaltına alındıklarını belirtmiştir. İddianame savcısı, yürüyüşten yaklaşık üç buçuk saat önce (13:30) ve yürüyüşün yapıldığı noktadan yaklaşık 5 km uzaklıkta gözaltına alınan kişilerden birisinin telefonuna gelen bildirimler doğrultusunda *“Acıbadem Mahallesinde toplanma olabileceği”* şüphesi oluştuğunu ve kolluk görevlileri tarafından bu noktada tedbirler alındığını belirterek *“Kaptan Ethem Sokak’[ta] bulunan ve yasaklı eylem için toplandığı değerlendirilen”* 10 kişinin, yürüyüşten yaklaşık iki

saat önce (15:17) gözaltına alındığını belirtmiştir. İddianame savcısı, yalnızca kolluk görevlileri tarafından hazırlanan yakalama tutanağından hareketle *“eylemin mülki amirce yasaklı olduğu, olmasına müsaade edilmeyeceği ve dağılmaları yönünde yapılan defalarca ikazlara rağmen dağılmayan gruba müdahale edilerek şüphelilerin yakalandığı”*nı iddia etmiştir. İddianame savcısı, bu kişilerin üzerlerinden çıktığını iddia ettiği, *“Seni öpmenin direnişinden, aşkın devriminden seviyorum; Sen, kavganın içinden bir insansın sevgilim; seni seviyorum”; “Bu benim kimliğim, senin ideolojik aygıtın değil”; “LGBTİ+ ile değil, sarayla mücadele yılı”; “Sırrı Süreyya ÖNDER burada”; “Kapitalizmin nesnesi değil, öznesi”; “Hepimiz özgür olmadıkça hiçbirimizin onuru gerçek değildir”; “I am not here to fit into your world, I am here to fight for mine [Senin dünyana uyum sağlamak için değil, kendi dünyam uğruna mücadele etmek için buradayım]”* ibareli döviz ve pankartları suç unsuru olarak sunmuştur.

İddianame savcısı, bir kişinin, 11. Trans Onur Yürüyüşü başlamadan yaklaşık üç saat önce (14:15) ve yürüyüşün yapıldığı noktadan yaklaşık 3 km uzaklıktaki Osmanağa Mahallesi’nde gözaltına alındığı bilgisine yer vermiştir. İddianame savcısı, bu kişinin, *“daha önceden kismımızı ilgilendiren konuların takibi esnasında LGBTİ içerikli açık/kapalı alan eylem ve konularına katıldığı, bu eylemlere öncülük ettiği tarafımızdan bilinen şahıslardan biri”* olduğu ve *“temin edilen kimlik kontrolünde kimlik üzerindeki fotoğrafla şahsın*

gerçekteki eşgalinin uyuşmaması üzerine şüphe duyularak” gözetimine alındığını belirtmiştir.

İddianame savcısı, 17 kişinin Nakkaş Sokak üzerinde önleri *“kesilerek yapmış oldukları eylemin yasal olmadığı, eylemi sonlandırmaları gerektiği yönünde yapılan ikazları riayet etmemeleri üzerine”* gözetimine alındıklarını belirterek kişilerin gözetimine alınmaya *“direnc gösterdiği”* iddiasını öne sürmüştür.

İddianame savcısı, 14 kişinin ise *“Nakkaş Sokak üzerinde yakalamaya yönelik yapılan müdahaleden kaçan”* kişiler oldukları iddiasıyla gözetimine alındıklarını belirtmiştir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 160. maddesi’nin ikinci fıkrasına²⁰ aykırı olarak 36 kişi lehine herhangi bir delil sunmayan iddianame savcısı, *“2911 sayılı yasaya aykırı olarak tanınmamak için yüzlerini maske ve benzeri cisimlerle kapatarak izinsiz ve bildirimsiz olarak toplantı ve gösteri yürüyüşü yaptıkları, bu hususların güvenlik ve MOBESE kamera kayıtları ve dosya içerisindeki diğer deliller ile birlikte sabit olduğu, şüphelilerin üzerlerine atılı suçu bu şekilde işledikleri”* iddiasıyla 36 kişinin 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri

Yürüyüşleri Kanunu’nun 32. maddesi uyarınca altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etmiştir. İddianame savcısı, kolluk görevlileri tarafından gözetimine alınan üç avukatın dosyasının ise ayrılmasına ve soruşturmanın ayrı bir şekilde devam ettirilmesine²¹ karar vermiştir.

18 yaşından küçük üç kişi hakkın- da hazırlanan iddianame

21 Temmuz 2025 tarihli iddianamede²² 18 yaşından küçük üç kişiye, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 32. maddesinde düzenlenen “dirence” suçu yönetilmiştir. Bu maddeden hareket eden iddianame savcısı, üç kişinin “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama” suçunu işlediklerini iddia etmiştir. İddianame savcısı, cezalandırılmaları durumunda üç kişiye verilecek cezaların, Türk Ceza Kanunu’nun 31. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca “yaş küçüklüğü” sebebiyle indirilmesini talep etmiştir.

Kadıköy Kaymakamlığı’nın 21 Haziran 2025 tarihli yasaklama kararına atıfta

20 - **Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi - Madde 160 – (2)** Cumhuriyet savcısı, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.

21 - Soruşturma No: 2025/133245

22 - 18 yaşından küçük üç kişinin avukatları, müvekkillerinin üstün yararını gözeterek iddianamenin yalnızca ilgili kısımlarını gözlemci kurumlarla paylaşmışlardır. Bu nedenle iddianame ve soruşturma numaralarına ilişkin bilgilere yer verilememiştir.

bulunan iddianame savcısı, *“Kadıköy İlçesi Acıbadem Mahallesi Kaptan Ethem Sokak üzerinde ellerinde döviz bulunan ve yasaklı eylem için toplandığı değerlendirilen”* bir kişinin yürüyüşten yaklaşık iki saat önce (15:17) gözaltına alındığını belirtmiştir. İddianame savcısı, yalnızca kolluk görevlileri tarafından hazırlanan yakalama tutanağından hareketle *“kolluk kuvvetinin bu gruba eylemlerinin mülki amirce yasaklı olduğu, yapılmasına izin verilmeyeceği ve dağılmaları yönündeki ikaza rağmen dağılmadığı”* iddiasını öne sürmüştür.

İddianame savcısı, diğer iki kişiden birisinin Nakkaş Sokak üzerinde diğerinin ise *“Nakkaş Sokak üzerindeki yakalamadan kaç[tığı]”* sırada gözaltına alındığını belirtmiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 160. maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olarak üç kişi lehine herhangi bir delil sunmayan iddianame savcısı, *“[suça sürüklenen çocukların] C. Başsavcılığımızdaki ifadelerine kolluk kuvvetlerinin tanzim etmiş olduğu fezleke gözetildiğinde itibar edilemeyeceği”*ni belirtmiştir.

İddianame savcısı, üç kişinin *“2911 sayılı yasanın 20. Maddesindeki yöntem ve şartlar ve 22. Maddedeki yasak ve önlemlere uymaksızın mülki amirlikçe yasaklanan yürüyüşe katıldıkları”* gerekçesiyle 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 32. maddesi uyarınca altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etmiştir.

İddianamelere ilişkin değerlendirme

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından toplamda 39 kişi hakkında hazırlanan iddianameler, gözlemci kurumlar tarafından uluslararası insan hakları standartları ve bu standartlara uygun olarak belirlenen savcılarının yükümlülükleri ışığında değerlendirilmiştir.

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameler, evrensel insan hakları standartları ve bu standartlara uygun olarak belirlenen savcılarının yükümlülükleri bakımından ciddi ve çok boyutlu ihlaller içermektedir. Her şeyden önce, iddianameler, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme’nin (MSHUS) 14(3)(a) maddesi uyarınca güvence altına alınan “suçlanan kişilere yöneltilen suçlamaların niteliği ve gerekçeleri hakkında derhal ve ayrıntılı olarak bilgilendirilme hakkı”nı açıkça ihlal etmektedir. İddianamelerde, her bir şüphelinin eylemine, kastına veya rolüne dair bireysel ve somut hiçbir değerlendirme yer almamakta; tüm sanıklar soyut ve toplu bir şekilde suçlanmaktadır. Katılımcılar, organizatörler, tesadüfen orada bulunan kişiler ve çocuklar arasında usul haricinde hiçbir ayırım yapılmamış; bireysel cezai sorumluluğu ortaya koyabilecek deliller sunulmamıştır. Bu belirsizlik ve bireyselleştirilmemiş suçlamalar, sanıkların etkili bir savunma hazırlama hakkını engellemekte ve adil yargılanma hakkı ile silahların eşitliği ilkesini ihlal etmektedir.

İkinci olarak, iddianamelerde kullanılan dil masumiyet karinesine (MSHUS madde 14(2)) aykırılık teşkil etmektedir. “[S] **uçu bu şekilde işledikleri anlaşılmakla**” şeklindeki ifadeler, henüz yargılama süreci tamamlanmadan suçun sabit olduğu yönünde kesin kanaat bildirerek suçluluğun peşinen varsayıldığını göstermektedir. Yine iddianameler, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 32(1) maddesi uyarınca, etkinliklerin yerel mülki idare tarafından yasaklanmasını ve dağılma çağrılarının uyulmamasını suçlama gerekçesi olarak sunmaktadır. Ancak söz konusu yasaklama kararının gerekçeleri, örneğin “genel ahlak” ve “hayasızca hareketler” gibi muğlak ve ayrımcı ifadeler, uluslararası insan hakları hukukunda öngörülen gereklilik ve orantılılık kriterlerini karşılamamaktadır. MSHUS’un 19., 21. ve 22. maddeleri ve BM İnsan Hakları Komitesi’nin 37 No’lu Genel Yorumu’na göre, barışçıl toplantılar üzerine uygulanan keyfi yasaklar, özellikle ayrımcı gerekçelere dayanıyorsa, ifade ve toplanma özgürlüğünün ihlalini teşkil eder. Oysa ki “şüpheli” sıfatıyla iddianamede yer verilen kişiler, şiddet içermeyen, barışçıl bir yürüyüşe katılmış ve yalnızca anayasa ve uluslararası hukuk tarafından güvence altına alınmış haklarını kullanmışlardır.

Üçüncü olarak, iddianameler kanunilik ve hukuki belirlilik ilkesi açısından da (MSHUS

madde 15) ciddi sorunlar içermektedir. Suçun nasıl oluştuğuna dair açık ve öngörülebilir bir hukuki değerlendirme yapılmamış; yalnızca gösteriye katılımın cezai sorumluluk için yeterli olduğu varsayılmıştır. Bu durum, cezai normların keyfi uygulanmasına kapı aralamakta ve bireylerin hangi davranışların suç teşkil ettiğini önceden öngörebilmeleri ilkesini ihlal etmektedir.

İddianamelerde delil olarak gösterilen bazı içeriklerin ise kişilerin cep telefonlarından elde edilen özel mesajlar olması, usulüne uygun yargı denetimi ya da arama kararına ilişkin hiçbir bilgi verilmeden sunulmuştur. Budurum, MSHUS’un 17. maddesi uyarınca özel hayatın gizliliği hakkı bağlamında ciddi soru işaretleri yaratmakta ve potansiyel bir hak ihlali anlamına gelmektedir.

Savcılık yükümlülükleri bakımından da iddianameler, BM Savcılarının Rolüne Dair Kılavuz İlkeleri (1990)²³ ile açıkça çelişmektedir. Savcının delillerini yeterliliğini, elde edilme usulünü ve hukukiliğini bağımsız şekilde değerlendirdiğine dair herhangi bir bulguya yer verilmemiştir. İddianameler, kolluk görevlilerinin sunduğu anlatıyı sorgulamadan, aynen benimsemekte; ifade özgürlüğü, barışçıl toplanma hakkı ve ayrımcılık yasağı gibi temel insan haklarını dikkate almamaktadır. Savcılarının iddianamelerde **“kısımımız”** ve **“tarafımızdan**

23 - BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (7 Eylül 1990), BM Savcılarının Rolüne Dair Kılavuz İlkeleri [Guidelines on the Role of Prosecutors],

<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/guidelines-role-prosecutors>.

bilinen” gibi ifadeler kullanarak kolluk görevlileri ile özdeşleşmesi ve dahası sokak adları dahil olmak üzere²⁴ kolluk görevlileri tarafından sunulan evrakın mutlak doğru olarak kabul edilmesi bu çelişkilere örnek olarak gösterilebilir.

kriminalize edilmesi riskini doğurmaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri bağlamında bu tür uygulamalar ciddi insan hakları ihlalleri anlamına gelmekte ve hukuki sorumluluk doğurmaktadır.

Savcıların görev ve sorumlulukları arasında yalnızca ceza kovuşturması yürütmek değil, aynı zamanda bireylerin haklarını korumak ve keyfi kovuşturmalara karşı yargı mekanizmasının meşruiyetini savunmak da bulunmaktadır. Buna ek olarak, hukuka aykırı yollarla elde edilen delillerin (örneğin izinsiz telefon verileri) yargılama konusu yapılmaması yönündeki yükümlülük de göz ardı edilmiştir. İddianamede kullanılan dil ile LGBTİ+'ların sembolleri, sloganları ve özellikle gökkuşağı bayrağı gibi ifade özgürlüğü kapsamında korunan eylemler üzerinden yapılan suçlama ve değerlendirmeler, ayrımcı bir motivasyonun varlığına işaret etmektedir. Sonuç olarak, gözlemci kurumlar iddianamelerin adil yargılanma hakkı dahil olmak üzere, ayrımcılığa maruz bırakılmama hakkı, ifade ve barışçıl toplanma özgürlüğü hakkı, gibi birçok temel insan hakları standartları ile açık bir şekilde çeliştikleri görüşündedir. Savcılık makamlarının yaklaşımı, cezalandırıcı, orantısız ve hak temelli olmayan bir soruşturma pratiğine işaret etmekte olup, muhalif düşüncenin bastırılması ve kişilerin bizzat varoluşlarının

24 - Gözlemci kurumlar, iddianamelerde belirtilenin aksine söz konusu olaya ilişkin bölgede “Kaptan Ethem Sokak” adından bir sokak bulunmadığını tespit etmiştir. Kolluk görevlileri tarafından yakalama tutanağında yanlış yazıldığı ve bu şekilde iddianamede yer verildiği düşünülen sokağın “Ethem Kaptan Sokak” olduğu tahmin edilmektedir.

23. İSTANBUL ÖZÜR YÜRÜŞÜ

29 Haziran 2025

Medya İzleme

Medya gözlem faaliyeti kapsamında, 2025 yılı İstanbul Onur Haftası ve Yürüyüşü bağlamında 25 Haziran - 3 Temmuz 2025 tarihleri arasında basılı ve dijital basın, televizyon, radyo ile sosyal medya platformlarında (Facebook, X, Instagram) LGBTİ+’lara yönelik ayrımcı söylemler tarandı.

Bu kapsamda, basılı ve dijital basında yayımlanan haberler, köşe yazıları, televizyon ve radyo programları ile sosyal medyada (Facebook, X, Instagram) devlet yetkilileri, basın mensupları, kurum ve kuruluşlar, bu kurumların temsilcileri ve kamuya mal olmuş kişiler ile çeşitli sosyal medya kullanıcılarının paylaşımları tarafından yapılan paylaşımlar incelendi.

25 Haziran - 4 Temmuz 2025 tarihleri arasında, Trans Onur Haftası’nı kapsayan döneme göre LGBTİ+’lara yönelik ayrımcı söylem içeren içeriklerde artış gözlemlendi. Bu süreçte doğrudan Onur Yürüyüşüne yönelik veya genel olarak LGBTİ+’lara yönelik 66 sosyal medya paylaşımı²⁵, 19 basılı haber²⁶, 51 internet haberi²⁷ ve 13 TV haberi²⁸ tespit edildi. LGBTİ+’lara yönelik “sapık”, “sapkın”, “hastalık”,

25 - Bazı örnekler için bkz.

https://x.com/ozlemdogan_/status/1938251395460714821; <https://x.com/BAPlatformu/status/1938298948860739638>;
<https://x.com/meselelgbt/status/1937835001019502922>; <https://x.com/teskilatthaber/status/1939317470038254008>;
<https://x.com/birincimucabit/status/1939319315674566850>; <https://x.com/SinanAkyuz73/status/1939346277495349258>;
<https://x.com/misvakcaps/status/1939014474658119859>;
<https://x.com/genclikbirligi/status/1938945013158679011>

26 - Bazı örnekler için bkz. Yeni Akit (29 Haziran 2025), Tefekkür; Doğru Haber (30 Haziran 2025), Aile Yılı mı çekişki yılı mı?”, Milli Gazete (30 Haziran 2025), “Her yıl aynı sapkınlık manzarası”

27 - Bazı örnekler için bkz.

<https://www.aa.com.tr/tr/gundem/buyuk-aile-platformundan-basketbol-super-ligindeki-sampiyonluk-kutlamasina-tepki/3614708>;
<https://www.milligazete.com.tr/haber/25341799/izmir-valiliginden-sapkin-onur-haftasi-etkinliklerine-3-gunluk-yasak>;
<https://spor.haber7.com/fenerbahce/haber/3542142-fenerbahcenin-kutlamalarindaki-travesti-rezaletine-buyuk-aile-platformundan-tepki>;
<https://www.yeniakit.com.tr/haber/tarihi-sokaklarda-hayasiz-akina-gecit-yok-istanbulda-lgbt-sapkinligina-dur-denildi-1941846.html>;
<https://www.yeniakit.com.tr/haber/sapkin-irfan-degirmenci-gozaltina-alindi-1941897.html>

28 - Bazı örnekler için bkz. TRT Haber (27 Haziran 2025), Günün İçinden, “Büyük Aile Platformu’ndan Kutlama Tepkisi”; Akit TV (27 Haziran 2025), Haber 14, “Uluslararası Aile Fuarı Ankara’da Açıldı”; Ulusal Kanal (29 Haziran 2025), Ana Haber, “İstiklal Caddesi Kapatıldı”; Ulusal Kanal (30 Haziran 2025), Gündemin Nabız, “LGBT Dernekleri

“küreselciler”, “cinsiyetsizleştirme propagandası”, “ahlaksızlık”, “provokasyon”, “aile kurumuna zarar” ifadeleri bu içeriklerde kullanılan ayrımcı ve hedef gösterici söylemler arasında yer aldı.

İstanbul Valisi Davut Gül, 29 Haziran’da sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda *“bazı marjinal grupların sosyal medyada toplanma ve yürüyüş çağrılarında bulunduğu görüldüğünü”* ifade etti ve *“Toplumun huzurunu, aile yapısını ve ahlaki değerlerini hedef alan bu çağrılara izin verilmemiştir. Kamu düzenini tehdit eden hiçbir toplanma veya yürüyüşe müsamaha gösterilmeyecek, ilgili birimlerce gereği yapılacaktır”* şeklinde açıklamada bulundu.²⁹

Ek olarak, 2 Temmuz 2025 tarihinde Ankara’da AKP Kadın Kolları’nın kamp programında yaptığı konuşmasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, *“LGBT gibi sapkınlıklardan sanal bahis tuzaklarına, cinsiyetsizleştirme politikalarından kültür emperyalizmine her gün yeni bir cephede mücadele veriyoruz”* ifadelerinde bulundu.³⁰

Onur Yürüyüşü Eylemi”; Lider TV (1 Temmuz 2025) Gündem Değerlendirmesi

29 - https://x.com/gul_davut/status/1939030294092292406

30 - Diken (2 Temmuz 2025),

<https://www.diken.com.tr/erdogan-lgbt-sapkinliklarindan-sanal-bahise-her-gun-yeni-bir-cephede-mucadele-veriyoruz/>

Saha Gözlem

Gözlemci kurumlar, 29 Haziran 2025 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde gerçekleştirilen 23. İstanbul Onur Yürüyüşü'nü dokuz gözlemci ile takip etti. Saha gözlemi çalışması kapsamında yürüyüşün öncesi, yürüyüşün kendisi ve sonrasına dair emniyet ve hastane süreçleri gözlemlendi.

Yürüyüşü engellemeye yönelik idare ve kolluk güçleri tarafından alınan önlemler

İdari yönetimler tarafından alınan yasaklama kararları

Gözlemci kurumlar, ilgili idari yönetimlerin resmi web sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında yapılan izleme ile birlikte ilgili evrakın incelenmesi sonucunda çeşitli idari yönetimlerin, 23. İstanbul Onur Yürüyüşü'nü engellemeye yönelik

yasaklama kararları aldıklarını tespit etti.

İstanbul Valiliği, tarafından kamuoyuna açık mecradan yayımlanmış herhangi bir yasaklama kararı tespit edilemedi. Buna rağmen, **İstanbul Valisi Davut Gül**'ün, 28 Haziran 2025 tarihinde şahsi sosyal medya hesabından ayrımcı ifadeler de içeren şu paylaşımı yaptığı tespit edildi: *“Sosyal medyada bazı marjinal grupların toplanma ve yürüyüş çağrıları yaptığı görülmektedir. Toplumun huzurunu, aile yapısını ve ahlaki değerlerini hedef alan bu çağrılara izin verilmemiştir. Kamu düzenini tehdit eden hiçbir toplanma veya yürüyüşe müsamaha gösterilmeyecek, ilgili birimlerce gereği yapılacaktır.”*³¹

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen Metro İstanbul, kurumsal sosyal medya hesabından yaptığı açıklamayla, İstanbul Valiliği'nin aldığı karar uyarınca M2 Yenikapı-Hacıosman metro hattının Taksim ve Şişhane istasyonları, M7 Yıldız-Mahmutbey metro hattının Fulya ve Yıldız istasyonları ile F1 Taksim-Kabataş Füniküler hattının *“29 Haziran 2025 Pazar günü saat 10.00 itibarıyla ikinci bir duyuruya”* kadar kapalı olacağını duyurdu.³² 28 Haziran 2025 Cumartesi günü saat 20:39'da yapılan bu ilk paylaşımın, aynı gün saat 23:44'te yapılan ikinci bir paylaşım ile *“29 Haziran 2025 Pazar günü saat 08.00 itibarıyla ikinci bir duyuruya kadar”* olacak şekilde güncellendiği

32 - Metro İstanbul (28 Haziran 2025), <https://x.com/metroistanbul/status/1939015796610474303>.

görüldü.³³ M2 Yenikapı-Haciosman metro hattının Taksim ve Şişhane istasyonlarının tekrar kullanıma açıldığına dair paylaşım 30 Haziran Pazartesi günü saat 00:02'de yapıldı.³⁴ M7 Yıldız-Mahmutbey metro hattının Fulya ve Yıldız istasyonları ile F1 Taksim-Kabataş Füniküler hattının tekrar kullanıma açıldığına dair paylaşım ise 30 Haziran Pazartesi günü saat 05:50'de yapıldı.³⁵ Valilik kararında belirtilen saat ile kullanıma kapatılan hatların tekrar açıldığının belirtildiği paylaşımların saatleri esas alınarak yapılan hesaplama göre, gözlemci kurumlar, M2 Yenikapı-Haciosman metro hattının Taksim ve Şişhane istasyonlarının 16 saat 2 dakika; M7 Yıldız-Mahmutbey metro hattının Fulya ve Yıldız istasyonları ile F1 Taksim-Kabataş Füniküler hattının ise 21 saat 50 dakika kamunun kullanımına kapatıldığını tespit etti.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen Şehir Hatları A.Ş., kurumsal sosyal medya hesabından 29 Haziran 2025 Pazar günü saat 12:23'te yaptığı açıklamayla, İstanbul Valiliği'nin aldığı karar uyarınca Barbaros Hayrettin Paşa ve ve Tarihi Beşiktaş İskeleleri'nin seferlere

kapatılacağını duyurdu.³⁶ Seferlere kapatılan iskelelerin tekrar seferlere açıldığı ise 30 Haziran Pazartesi günü 12:05'te yapılan açıklamayla duyuruldu.³⁷ İskelelerin seferlere kapatıldığına dair sosyal medya paylaşımı ile iskelelerin seferlere tekrar açıldığına dair sosyal medya paylaşımını esas alan gözlemci kurumlar, Barbaros Hayrettin Paşa ve ve Tarihi Beşiktaş İskeleleri'nin 23 saat 42 dakika kamunun kullanımına kapatıldığını tespit etti.

Kadıköy Kaymakamlığı, 27 Haziran 2025 tarihinde kaymakamlığın web sitesinden yayımlanan "Basın Açıklaması" başlıklı duyuruyla "*Sosyal medya hesapları üzerinden 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırı olarak; Haziran ayının sözde İstanbul LGBTİ+ Onur ayı olarak etkinlik düzenlenen bir ay olduğu ve illegal gruplar, çeşitli sivil toplum kuruluşları, siyasi partiler, vakıflar ve dernekler tarafından toplanma çağrıları ve eylemlerin düzenleneceği şeklinde bilgiler edinilmiştir*" ifadelerini kullanarak "*Sosyal medya üzerinde yer alan paylaşımlar göz önüne alındığında, İlçemiz sınırları içerisinde yapılması planlanan 'Hormona*

33 - Metro İstanbul (28 Haziran 2025), <https://x.com/metroistanbul/status/1939062354227945905>.

34 - Metro İstanbul (30 Haziran 2025), https://x.com/metroistanbul/status/1939429204107333770?t=Z190uw_w_eVKsfRw7BfJnQ&s=08.

35 - Metro İstanbul (30 Haziran 2025), <https://x.com/metroistanbul/status/1939516852050206747?t=z8895aZ0iqFkwjG9rxXJ8A&s=08>.

36 - Şehir Hatları A.Ş. (29 Haziran 2025), https://x.com/sehir_hatlari/status/1939072201514459322.

37 - Şehir Hatları A.Ş. (30 Haziran 2025), https://x.com/sehir_hatlari/status/1939429939721212358?t=qOGVwGhwHbQK0FpG0x-BOg&s=08.

Erişimin Engellenmesini Kabul Etmiyoruz. Transfobik Politikalara Karşı 29 Haziran’da İstanbul Onur Yürüyüşüne!’ isimli etkinliğin yapılacağı, ‘Dolabı Yaktık, Aileyi Yıktık, Onur On Yıllara Sığmaz. Yasa(k)lara, Ailelere Sığmıyoruz, Varoluşlarımız İçin Onur Ayı’nda Sokaktayız!’ sloganları ile ilçemiz genelinde propaganda mahiyetli toplanmaların milli, vicdani ve insani değerlere dokunacak, toplumsal iç barışı tehdit edebileceğinden, yapılmak istenilen organizasyona katılacak olan grup ve şahıslara yönelik olarak toplumsal duyarlılıklar nedeniyle bazı kesimler tarafından tepki gösterilebileceği ve provokasyonlara sebep olabileceği, risk ve yakın tehlike arz edebileceğine dair kuvvetli delil ve bilgiler” edinildiği gerekçesiyle, “28 Haziran 2025 Cumartesi ve 29 Haziran 2025 Pazar günü söz konusu etkinliklere katılacak grupların aynı içerik altında ve farklı grupların benzer minvalde yapacakları Toplanma, Araç Kaldırma, Gösteri Yürüyüşü, Basın Açıklaması, Oturma Eylemi, İnsan Zinciri Oluşturma, Protesto Eylemi, Basın Açıklaması, Miting, El İlanı/Bildiri/Broşür Dağıtma, Afiş/Pankart Asma vb. eylem etkinliklerin ve söz konusu ‘Hormona Erişimin Engellenmesini Kabul Etmiyoruz. Transfobik Politikalara Karşı 29 Haziran’da İstanbul Onur Yürüyüşüne!’ konulu yapılacağı duyurulan etkinliğin” uygun görülmediğini belirterek iki gün süreyle yasakladı. Kaymakamlık, yasaklama kararına, 2911

Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 17. ve 22. maddeleri ile 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 32/ç maddesini dayanak gösterdi.³⁸

Beyoğlu Kaymakamlığı, 28 Haziran 2025 tarihinde kaymakamlığın web sitesinden yayımlanan “Basın Açıklaması” başlıklı duyuruyla “*Bazı sosyal medya hesapları üzerinden; 29.06.2025 günü içerisinde toplanma çağrıları yapıldığı anlaşılmıştır*” diyerek söz konusu “... toplanmaların, kamu düzeni ve toplumsal barışı bozabilecek eylemlere sebebiyet verebileceği” gerekçesiyle bir gün süreyle yasaklandığını açıkladı. Kaymakamlık, yasaklama kararına, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 17. maddesi ile 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 32/ç maddesini dayanak gösterdi.³⁹

Beşiktaş Kaymakamlığı tarafından 27 Haziran 2025 tarihinde yasaklama kararı alındığı İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu tarafından 3 Temmuz 2025 tarihinde hazırlanan iddianameden öğrenildi. Gözlemci kurumlar, söz konusu yasaklama kararının kamuoyuna açık herhangi bir mecradan yayımlanmadığını tespit etti.

38 - Kadıköy Kaymakamlığı (27 Haziran 2025), “Basın Açıklaması”, <http://kadikoy.gov.tr/basin-aciklamasi270625#>.

39 - Beyoğlu Kaymakamlığı (28 Haziran 2025), “Basın Açıklaması”, <http://www.beyoglu.gov.tr/basin-aciklamasi---28062025#>.

İl ve ilçe emniyet müdürlükleri tarafından alınan önlemler

Gözlemci kurumlar, idare tarafından 23. İstanbul Onur Yürüyüşü'nün engellemesine yönelik alınan kararlar doğrultusunda hayata geçirilen uygulamaları yerinde gözlemek üzere Şişli, Beyoğlu, Beşiktaş ve Kadıköy ilçelerinde inceleme yaptı.

Şişli

Saat 10:20 itibarıyla Şişli ilçesinin çeşitli ara sokaklarında yelekli polislerin devriye gezdiği gözlemlendi.

10:21'de M2 Metrosu'nun Pangaltı çıkışında mavi tişörtlü polis memurlarının beklediği, metro çıkışının karşı köşesindeki bir otelin önünde bir çevik kuvvet otobüsünün konuşlandırıldığı tespit edildi.

Saat 10:22 itibarıyla metro çıkışının karşı köşesindeki bir otelin ilerisindeki trafik ışıkları civarında karşılıklı olarak üç çevik kuvvet minibüsünün konuşlandığı, 10:23'te ise Askerî Müze dönüş noktasında bir TOMA'nın (T-46) bekletildiği gözlemlendi.

11:13 itibarıyla Mecidiyeköy Metrobüs durağının otobüs durakları çıkışında sekiz ila on kişilik teçhizatlı çevik kuvvet ekibinin konuşlandırıldığı görüldü.

11:17'de otobüs duraklarında park hâlindeki bir gözaltı aracının içinde çevik kuvvet polislerinin beklediği tespit edildi.

11:20 itibarıyla Mecidiyeköy Meydanı'nda

en az bir gözaltı aracı ve bir mobil göç aracı gözlemlendi.

11:22'de alanda iki midibüs, iki minibüs ve bir mobil polis aracı konuşlandırıldığı; aynı dakikalarda Cevahir AVM önünde bir TOMA (T-65), dört polis minibüsü, bir midibüs, iki siyah sivil polis aracı ve yolun karşısında birkaç midibüsün daha bulunduğu gözlemlendi. İlaveten, 11:31'de Şişli Camii önünde bir TOMA ve bir polis minibüsünün konuşlandırıldığı; 11:37 itibarıyla Osmanbey Metro istasyonunun Rumeli Caddesi çıkışında üç polis minibüsü ve bir polis midibüsünün bulunduğu tespit edildi. Aynı dakikalarda, Nişantaşı otobüs durağı (eski Harbiye dolmuş durağı civarı) önünde bir TOMA konuşlandırıldığı; Rumeli, Valikonağı ve Teşvikiye Caddeleri'nin kesişimindeki ışıklarda bir polis aracının beklediği gözlemlendi.

Nişantaşı bölgesinde, saat 11:27 itibarıyla Vali Konağı Caddesi boyunca farklı noktalarda sarı yelekli polislerin devriye gezdiği; 11:28'de Akkavak Sokak köşesindeki bir ayakkabı mağazası önünde bir TOMA'nın (T-77) konuşlandırıldığı kaydedildi. 11:29'da Mıstık Parkı içerisinde, üzerinde "TEM Şube" ibaresi bulunan yelekler giyen iki polis memurunun devriye hâlinde olduğu, aynı dakikalarda park önünde bir çevik kuvvet otobüsünün bulunduğu gözlemlendi.

11:30'da Ahmet Fetgari Sokak'ta 34 AM 2535 plakalı sivil polis aracının devriye hâlinde seyrettiği görüldü.

Beyoğlu

10:33'te Taksim'deki Gezi Parkı'nın hemen yanında bulunan bir otelin karşı köşesinde mavi tişörtlü polis memurlarının beklediği gözlemlendi.

10:35 itibarıyla Taksim HAVAŞ durağına kadar uzanan alanda çevik kuvvet ekiplerinin konuşlandırıldığı,

10:36'da ise Tarlabası üzerinden İstiklal Caddesi'ne açılan tüm sokak girişlerinin çift sıra bariyerle kapatıldığı tespit edildi.

10:38'de İngiltere Başkonsolosluğu önünde bir Akrep tipi zırhlı araç (Kartal 77), bir TOMA (T-76) ve iki çevik kuvvet otobüsü bulunduğu görüldü.

10:44 itibarıyla Şişhane Metro girişinin kapatıldığı,

10:50'de ise Şişhane Meydanı'nın tamamen yaya ve araç trafiğine kapatıldığı gözlemlendi.

10:54'te Tünel çıkışında kalkanlı çevik kuvvet polislerinin beklemekte olduğu ve alanda üç çevik kuvvet otobüsünün konuşlandırıldığı tespit edildi.

10:55'te dört kontrol noktasından geçilerek Şişhane yönünden İstiklal Caddesi'ne girildi ve caddenin yaklaşık %95 oranında boş olduğu gözlemlendi.

10:59'da Odakule civarındaki beşinci kontrol noktasından geçildi ve 11:03'te

Galatasaray Meydanı'nda yer alan altıncı kontrol noktasında yurttaşların bekletildiği ve meydanda iki çevik kuvvet otobüsünün bulunduğu gözlemlendi.

11:06 itibarıyla bu kontrol noktasında geçişlere izin verilmediği kaydedildi.

Beşiktaş

11:10'da Beşiktaş Sinan Paşa Camii önündeki trafik ışıklarının orta noktasında bir TOMA konuşlandırıldığı görüldü. Aynı dakikalarda, Beşiktaş Çarşısı'nın Barbaros Bulvarı cephesinde üç gözaltı aracı (midibüs) tespit edildi.

11:12 itibarıyla bu sayının dörde çıktığı gözlemlendi.

11:15'te Beşiktaş Kartal Heykeli önünde iki midibüs konuşlandırıldığı, bu araçlardan birisinin bir ara sokağın girişini kapatacak şekilde park edilmiş olduğu görüldü.

Aynı dakikalarda Beşiktaş Balıkçılar önünde bir ekip aracının bulunduğu tespit edildi.

13:01'de Tüpraş Stadyumu karşısında bir çevik kuvvet otobüsü ve bir çevik kuvvet minibüsü,

13:04'te Beşiktaş İskelesi önünde bir Akrep tipi zırhlı araç (Z-53) ve bir çevik kuvvet otobüsü gözlemlendi.

Kadıköy

Saat 10:33 itibarıyla Göztepe Marmaray durağı önünde bir polis minibüsü ve bir

gözaltı aracının (midibüs) konuşlandırıldığı; Marmaray girişinde iki üniformalı polis memurunun beklediği gözlemlendi.

10:40'ta Söğütlüçeşme Marmaray istasyonu içinde bir grup polis memuru ile Metrobüs durağı çevresinde üç polis memurunun beklediği gözlemlendi.

Sokakta yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri

13:00 itibarıyla gözlemci gruplardan ilki Dereboyu Caddesi üzerindeki Teşrifatçı Hacı Mahmut Camii yakınlarına vardı.

13:08'de Ortaköy'de Kabalak Sokak'a varan diğer gözlemci grup yol üstünde Burak Reis İlköğretim Okulu bahçesinde polis memurlarının sevki için kullanılan bir minibüs tespit etti.

13:12'de Dereboyu Caddesi üzerinden hareketle Lozan Sokak karşısında 34 KS 2385 plakalı bir minibüs ve çevik kuvvet polislerinin olduğu gözlemlendi.

13:13'te Burak Reis İlköğretim Okulu bahçesini kontrol eden gözlemciler, polis memurlarının sevki için kullanılan 34 LAV 082 plakalı minibüsün okul bahçesinde beklediğini tespit etti.

13:15'te Dereboyu Caddesi boyunca polis araçları ve üniformalı polisler ek sivil polis olduğu tahmin edilen kişiler olduğu gözlemlendi. Çevirmeci Caddesi'nde bir

MOBESE kamerası tespit edildi.

13:17 ve sonrasında Çevirmeci Caddesi'nden Ortaköy yönüne doğru yapılan inceleme sırasında yürüyüşe katılmak üzere geldiği tahmin edilen altı kişinin ikili gruplar halinde yürüdüğü gözlemlendi.

13:37'de Dereboyu Caddesi ile Gültekin Sokağı'nın karşı çaprazında sivil giyimli iki polis memurunun bulunduğu görüldü.

13:41'de Osmanzade Sokak ile Muvakkit Sokak kavuşumunda bir binek polis aracı görüldü.

14:02'de İşkembeci Yaver Sokak'ta bekleyen gözlemciler, Çevirmeci Caddesi yönünden bir binek polis aracının indiğini gözlemledi.

14:05'te Dereboyu Caddesi üzerinde Lozan Sokak karşısında çevik kuvvet polisleri eşliğinde bekleyen 34 KS 2385 plakalı minibüsün halen konumda olduğu tespit edildi.

14:08'de bir gözaltı aracının Büyükkuyu Sokak'tan geçerek Dereboyu Caddesi yönünde ilerlediği görüldü.

14:21'de Dereboyu Caddesi üzerinde bir kafede konumlanan gözlem ekibi sivil polis olduğu sonradan video kayıtlarıyla teyit edilen iki kişinin Dereboyu Caddesi'nden aşağı doğru, Ortaköy yönünde yürüdüğünü gözlemledi.

14:28 itibarıyla aynı iki kişi caddede yukarı doğru yürürken tekrar görüldü.

14:25'te yürüyüşe katılmak üzere geldiği tahmin edilen bir kişinin Büyükkuyu Sokak üzerinden Çevirmeci Caddesi'ne döndüğü görüldü. Aynı kişi 14:32'de geri dönerek Camii önünden Dereboyu Caddesi'ne yöneldi.

14:34'te Çevirmeci Caddesi'nin alt kısmında yürüyüşe katılmak üzere geldiği tahmin edilen birkaç kişinin olduğu görüldü.

14:42'de Lozan Sokak karşısında konumlanan ve çevik kuvvet polislerini taşıyan 34 KS 2385 plakalı minibüsün, Refik Fenmen Çıkmazı ile Saadet Sokak arasına hareket ederek Dereboyu Caddesi üzerindeki bir cebe park ettiği görüldü.

14:43'te Büyükkuyu Sokak köşesinde yürüyüşe katılmak üzere geldiği tahmin edilen bir kişinin geçtiği görüldü.

14:51'de Çevirmeci Caddesi ile Lozan Sokak ayrımına gidildiğinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Milletvekili Kezban Konukçu ile beraberinde iki kişinin burada olduğu görüldü. Grup buradan Dereboyu Caddesi'ne doğru hareket etti.

14:52'de Dereboyu Caddesi üzerindeki cebe park eden minibüsün arkasına, birisi 34 A 6231 plakalı iki polis aracının geldiği görüldü.

14:55'te Çevirmeci Sokak ile Lozan Sokak kesişiminde daha sonra polis oldukları anlaşılan sivil giyimli iki kişinin beklediği görüldü.

14:56'da sivil giyimli bir grup polis memurunun Hülya Sokak'a doğru koştuğu görüldü.

14:56'da Hülya Sokak üzerinde açıklama yapan grubun yanına ulaşıldığında, “**Her sene olduğu gibi yine buradayız!**” şeklinde devam eden açıklamayı kayıt altına alan yedi kişi tespit edildi. Açıklamaya katılan ve ellerinde bayrak vb. malzemeler bulunan 12 kişi olduğu görüldü. Açıklamanın apartmanların arasında bulunan bir sokakta yapıldığı ve apartmanların üst ve alt katlarındaki balkonlardan yurttaşların açıklamayı takip ettiği görüldü. Eylemcilerin, “**Yasada değil, yaşamda ısrar**” şeklinde attıkları sloganlar ile açıklamaya ara verdikleri görüldü. İki eylemcinin, üzerinde “**Faili Devlet**” yazan lolipoplar taşıdıkları görüldü. Diğer eylemcilerde ise çeşitli gökkuşağı bayrakları bulunduğu kaydedildi. Açıklamayı okuyan kişinin “**Aile yılınıza karşı onur yılımızda...**” şeklinde açıklamayı okumaya devam ederken bir kişinin “**Polis!**” diye bağırıldığı duyuldu. Grubun, Hülya Sokak üzerinden Dereboyu Caddesi'ne doğru koşarak dağıldığı gözlemlendi.

Aynı sırada Hülya Sokak ile Lozan Sokak kavuşumunda en az üç sivil giyimli polis memurunun olduğu görüldü. Bu polislerin,

Hülya Sokak'a girmeden önce aralarından bir polisin Dereboyu Caddesi'ne doğru ıslık çalarak işaret verdiği gözlemlendi. Bunun hemen ardından en az 10 sivil giyimli polis memurunun koşarak geldiği gözlemlendi.

14:57'de ellerinde kalkanlar bulunan çevik kuvvet polislerinin Lozan Sokak üzerinden koşarak geldikleri ve Hülya Sokak'a girdikleri görüldü. Polis memurlarının, herhangi bir uyarı olmadan kendiliğinden dağılan eylemcileri kovalamaya başladığı görüldü.

14:58'de Dereboyu Caddesi'nden Hülya Sokak'a giriş yapan çevik kuvvet polislerinin, bir grup eylemciyi durduğu görüldü. Sivil giyimli polis memurlarının bazı eylemcileri kollarından tuttuğu ve bu sırada bir eylemcinin, sivil giyimli bir polis memuru tarafından, Hülya Sokak'ın Dereboyu Caddesi'ne doğru sonlarında olan bir apartmanın otoparkına götürülmeye çalışıldığı görüldü.

14:58'de eylemcilerin durdurulduğu noktanın Dereboyu Caddesi'ne daha yakın bir noktasından bağırışmalar geldiği duyuldu.

14:58'de Dereboyu Caddesi yönünden gelen sivil giyimli polis memurlarının, bazı eylemcileri vücutlarının arkasına doğru büküldüğü görülen kollarından tutarak, Hülya Sokak'ın Dereboyu Caddesi'nin sonuna doğru bir apartmanın önündeki noktaya getirdiği gözlemlendi.

14:58'de bir kişinin, "**Gazeteciğim ben, ne yapıyorsunuz? Gazeteciğim ben**" dediği duyuldu. Bu kişinin de Hülya Sokak'ın Dereboyu Caddesi'nin sonuna doğru bir apartmanın önündeki noktaya getirildiği ve bu sırada telefonunun elinden alındığı gözlemlendi.

14:59'da Ekip amiri olduğu düşünülen bir polis memurunun, Hülya Sokak'ın Lozan Sokak çıkışını çevirmeleri için çevik kuvvet polislerine, "**Burayı neden kapatmıyorsunuz, burayı kapatın!**" diye bağırarak talimat verdiği duyuldu.

Hülya Sokak'ta bulunan beş gözlemciden üçü gruba daha uzak bir noktada bulunmasına rağmen aynı polis amirinin öfkeyle "**Bunları da alın!**" diye bağırarak gözlemcileri hedef gösterdiği kaydedildi. Bunun üzerine üç gözlemci alandan uzaklaşarak Lozan Sokak üzerinden Dereboyu Caddesi'ne çıkmak durumunda kaldı. Bu an itibarıyla gözlem ekibinden yalnızca iki gözlemci Hülya Sokak'ta bulunmaya devam edebildi.

15:00'da Hülya Sokak'ın Dereboyu Caddesi'nin sonuna doğru bulunan bir apartmanın açık otoparkından bağırışlar duyuldu. Bir eylemcinin ters kelepçe yapılarak yere yatırıldığı ve bir çevik kuvvet polisinin yerde yatan eylemcinin sırtına bastığı görüldü. Bu sırada çevik kuvvet polislerinin, tepki gösteren bazı diğer eylemcilere kaba dayak şeklinde fiziksel şiddet uyguladığı gözlemlendi.

15:02’de ellerinde kalkanlar bulunan çevik kuvvet polislerinin, Dereboyu Caddesi üzerinde duran 34 UY 7648 plakalı bir polis aracından indiği görüldü.

15:03’te Dereboyu Caddesi üzerinde bulunan bir sigorta şirketine ait bina önünde toplanan çevik kuvvet polislerinin kalkanlarla yan sokağı kapatacak şekilde konuşlandığı, daha sonra ara sokaktan arka tarafa geçtiği görüldü.

15:04’te 34 ADE 216 plakalı bir polis minibüsünün Dereboyu Caddesi’ne, gözaltı yapılan Hülya Sokak yakınlarına geldiği görüldü. Aynı dakikalarda caddeye ulaşan diğer polis araçlarının plakaları da şu şekilde tespit edildi: 34 LCZ 979, 34 KBJ 303, 34 HP 7093.

15:04’te Hülya Sokak’ın Dereboyu Caddesi’ne doğru sonlarında olan bir apartmanın otoparkına gelen çevik kuvvet polislerinin, otopark girişini kalkanları ile kapattıkları görüldü. Üzerinde “Güvenlik Şube” ibareli yelekler bulunan polis memurlarının ise DEM Parti Milletvekili Kezban Konukçu ile birlikte basın mensuplarını ve gözlemcileri bu noktadan uzaklaştırmaya çalıştıkları gözlemlendi.

15:06’da kolluk görevlilerinin Dereboyu Caddesi üzerinde trafiği kitlenme noktasına getiren bir kaosa sebebiyet verdikleri, caddedeki ulaşımın tıklandığı gözlemlendi. Aynı anda bir grup çevik kuvvet polislerinin cadde karşısında, Gültekin Sokak yönüne koştukları görüldü.

15:08’de 10-15 kadar çevik kuvvet polislerinin, mezarlık ve kilisenin bulunduğu çıkmaz sokak girişine konuşlandığı görüldü.

15:08’de İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürü ile yüksek rütbeli polis amiri olduğu düşünülen sivil giyimli kişilerin, Dereboyu Caddesi yönünden Hülya Sokak’a girdikleri ve eylemcilerin işkence ve diğer türde kötü muamele kapsamına girebilecek şekilde gözaltına alındığı otoparka doğru hareket ettikleri görüldü.

15:08’de sivil giyimli bir polis memurunun, Dereboyu Caddesi yönünden Hülya Sokak’a girdiği ve beraberinde bir eylemciyi gözaltı noktasına doğru getirdiği görüldü.

15:08’de yüksek rütbeli bir çevik kuvvet amirinin, agresif tavırlar sergileyerek Hülya Sokak üzerinde bulunan bir grup çevik kuvvet polisine bağırdığı, “**S..tirme basınıni, uzaklaştır lan şunları!**” şeklinde talimat verdiği duyuldu. Talimatın ardından bazı basın mensupları ve gözlemciler, eylemcilerin işkence ve diğer türde kötü muamele kapsamına girebilecek şekilde gözaltına alındıkları otoparktan Lozan Sokak yönüne doğru uzaklaştırıldı.

15:10’da Dereboyu Caddesi boyunca çok sayıda minibüs ve midibüs şeklinde polis aracı ile sivil ve üniformalı polis ekiplerinin bulunduğu kaydedildi. Karşı kaldırıma geçerek bir sigorta şirketinin önünde gözleme devam etme çabası içinde olan gözlem ekibi, buradaki esnafın

yaya halindeki yurttaşlarla durumu yorumlamaya çalışırken **“Bu kadar polis geldiğine göre terörle alakalı bir şey olmalı, bir terör davası var”** dediğini kaydetti.

15:11’de kalkanlar taşıyan altı kişilik çevik kuvvet ekibinin, Bulgurcu Sokak başında konuşlanmış olduğu görüldü.

15:11’de Gültekin Sokak civarında polislerin koşturmaca içinde olduğunu fark eden gözlem ekibi buraya yöneldi ancak sokağın başına ulaşmalarına rağmen gözlem yapma şansı yakalayamadı. Yol üstünde bekleyen yurttaşlar beklememeleri yönünde uyarılıyordu. Gözlem ekibi Dereboyu Caddesi üzerinde gözlemi güvenli bir şekilde sürdürebilme amacı ile uygun bir nokta arayışındayken yanlarından geçen bir polisin duyabilecekleri şekilde **“Bunlar da onlardan”** dediğini kaydetti.

Bu gözlem ekibi 15:15 itibarıyla cadde üzerinde çok sayıda sivil ve üniformalı polis memuru bulunması ve gözlem için uygun şekilde konum alamaması nedeniyle bir kafede sabit konumlanmak durumunda kaldı.

15:15’te sivil giyimli üç polis memurunun, Dereboyu Caddesi yönünden Hülya Sokak’a girdiği ve beraberinde iki eylemciyi gözaltı noktasına doğru getirdiği görüldü.

15:17’de Dereboyu Caddesi üzerindeki bir tekel bayii önünde bir grubun çembere alındığı görüldü. Çemberin içindekilerin bağırıldığı duyuldu ancak ne dedikleri

anlaşılamadı, kaç kişi oldukları tespit edilemedi. Polisin çevredeki yurttaşları uzaklaştırmaya çalıştığı, durumu izleyen bir yurttaş da **“Seni de gözaltına alırım”** dediği duyuldu. Gözlem ekibi ayrıca burada bulunan ve gazeteci olduğunu belirten bir kişiye de **“Başlarım senin gazeteciliğine”** dendiğini kaydetti.

15:19’da tekel bayii önündeki çemberin etrafındaki yurttaşların kendi aralarında **“Toyota’dan aldılar insanları”** dediği duyuldu.

15:19’da Dereboyu Caddesi üzerindeki esnafın kendi arasında **“LGBT’ye bu kadar polis? Terör merör de olabilir”** şeklinde konuştukları duyuldu.

15:19’da 34 AF 1671 plakalı gözaltı otobüsünün Dereboyu Caddesi yönünden Hülya Sokak’a giriş yaptığı ve geri geri gelerek eylemcilerin işkence ve diğer türde kötü muamele kapsamına girebilecek şekilde gözaltına alındığı otoparka yaklaştığı görüldü.

15:20’de sivil polis olduğu düşünülen bir kişi telefonda konuşarak bazı gözlemcilerin bulunduğu kafeye girdi. Hızlıca kafenin arka bahçesine yönelen polis memurunun kısa süre sonra buradan ayrıldığı görüldü. Sivil polisin kafeden ayrılırken, **“Burada biri yok”** dediği duyuldu. Aynı kişi bir süre sonra tekrar kafeye gelerek etrafı ve bahçeyi kontrol etti.

15:20’de Dereboyu Caddesi’nin trafiğe

kapatılmasını gözlemleyen bir gözlemci, yurttaşların “**Bomba var sandık! Bir şey olmasa bu kadar polis gelmez**” şeklinde durumu yorumladıklarını duydu.

15:23'te Şehit Nuri Pamir Sokak'tan aşağıya bir midibüs, bir minibüs ve çakarlı polis aracının indiği görüldü. Araçların içinde çok sayıda polis memuru tespit edildi. Araçlara eşlik eden iki yunus ekibinin daha sonra tekrar ters yöne gittiği gözlemlendi.

15:23 itibarıyla eylemcilerin, eylemcilerin işkence ve diğer türde kötü muamele kapsamına girebilecek şekilde gözaltına alındıkları otoparktan çıkartılmaya başlandığı görüldü. Kaba üst aramasından geçirilen eylemcilerin, 34 AF 1671 plakalı gözaltı otobüsüne bindirildiği gözlemlendi. Gözaltı aracına bindirilen en az 15 kişinin 12'sinde ters kelepçe olduğu tespit edildi. Basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinin ilk anlarından gözaltı aracı ayrılana kadar Hülya Sokak'ta bulunan gözlemciler, kendilerine ters kelepçe yapılan kişilerin herhangi bir şekilde gözaltına alınmaya karşı mukavemet göstermediklerini kaydetti.

15:24'te Dereboyu Caddesi'nin araç trafiğine kapatılmaya çalışıldığı gözlemlendi.

15:25'te 34 LB 0515 plakalı gözaltı aracının Bulgurcu Sokak'a girdiği görüldü.

15:27'de Dereboyu Caddesi üzerinde, Müsahip Sokak köşesindeki börekçide

oturan dört kişi hakkında polislerin, “**dört kişiler**” dediği duyuldu.

15:28'de Bulgurcu Sokak'tan yurttaşların uzaklaştırıldığı tespit edildi.

15:29'da Bulgurcu Sokak girişindeki gözaltı aracı ile yaklaşık 30 çevik kuvvet polisi ve en az 10 sivil polis eşliğinde gözaltı yapıldığı görüldü. Gözaltına alınan kişilerin sayısı polis ablukasının derinliği nedeniyle tespit edilemedi.

15:30'da Müsahip Sokak köşesindeki börekçinin önü yarı çember halinde kapatıldı. Burada bulunan gözlem ekibi polis tarafından uzaklaştırıldı.

15:32'de börekçinin karşı kaldırımına geçen gözlemci ekip üyesi için, hareket halindeki çevik kuvvetten bir polisin, “**Bu soldaki de olabilir ha?**” dediği duyuldu. Bu esnada börekçi önündeki çemberin de dağıldığı gözlemlendi.

15:32'de üç eylemcinin, Hülya Sokak üzerinde işkence ve diğer türde kötü muamele kapsamına girebilecek şekilde gözaltına alınanların bindirildiği 34 AF 1671 plakalı gözaltı aracından indirildiği görüldü. Bu kişilerin, Dereboyu Caddesi üzerinde park halinde olan 34 ADE 216 plakalı minibüse bindirildiği gözlemlendi.

15:33'te tekel bayii önünde oluşturulan “güvenlik çemberinin” gözaltı işleminin tamamlanmasının ardından dağıtıldığı görüldü.

15:37'de Hülya Sokak üzerinde işkence ve diğer türde kötü muamele kapsamına girebilecek şekilde gözaltına alınan eylemcilerin bindirildiği gözaltı araçlarının, Ortaköy yönüne doğru hareket ederek uzaklaştığı görüldü.

15:43 itibarıyla gözlemci ekipler polisin tüm Dereboyu Caddesi boyunca ara sokak ağzlarına konuşlandığından hareketle gelişmeleri gözlemlemeye devam etmek istediler. Zira, çevik kuvvetin sabit konumlanma talimatı aldığı anlaşıyordu. Polislerin gruplar halinde caddede ve cadde üstündeki mekanlarda dolaştıkları görülmüyordu. Ancak gözlemin ve gözlemcilerin güvenliğini sağlayamama endişesi nedeniyle gözlemciler alandan ayrılma kararı aldı.

Daha önce bir gözlemci ekibin bulunduğu kafeye uğrayan ve üzerinde "Güvenlik Şube" ibaresi bulunan yelekler giyen üç polis memurunun, dağılma halindeki aynı gözlemci ekip önlerinden geçerken "**Bunlar da kafede oturuyordu**" dedikleri duyuldu.

16:00 civarı bulunduğu kafeden ayrılan bir diğer gözlem ekibi Dereboyu Caddesi'nden Ortaköy istikametine doğru ilerledi. Bulgurcu Sokak civarında bir mekanda Kaos GL avukatının bir grupta birlikte oturduğunu tespit etti.

16:08 itibarıyla Dereboyu Caddesi üstündeki polis hareketliliğinin sürdüğü gözlemlendi.

16:10'da bir gözaltı aracının Dereboyu Caddesi'nde hareket ettiği görüldü.

Alandan ayrılmak üzere Dereboyu Caddesi'nden Ortaköy sahiline hareket eden bir diğer gözlem ekibi, cadde boyunca en az sekiz polis minibüsü ve çok sayıda sivil giyimli ve üniformalı polis varlığını tespit etti. Portakal Yokuşu başında üç polis midibüsü bulunduğu gözlemlendi.

16:13'te alandan Çırağan Caddesi yönünde ayrılan bir başka gözlem ekibi tarafından Refik Fenmen Sokak, Saadet Sokak ve Bulgurcu Sokak girişlerinde çevik kuvvet polisleri konuşlandırıldığı görüldü.

16:15 civarında alandan ayrılmak üzere harekete geçen gözlem ekibi tarafından iki kişinin Portakal Yokuşu girişindeki midibüslerden biri olan 34 EB 9820 plakalı araca bindirildiği görüldü. Bu kişilerin avukat olduklarını belirterek tepki gösterdikleri, polisle tartıştıkları, "**Bu araca avukatı alamazsınız**" dedikleri duyuluyordu. Birinin ters kelepçe ile gözaltına alındığı net şekilde gözlemlenebildi. Diğer kişinin yüzü dönüktü ancak etrafını çeviren polis sayısı fazla olduğu için kelepçelendiği an kaydedilemedi. Polisin siyah bir çöp poşetine bazı eşyalar koyduğu daha sonra aynı poşetten beyaz, üzeri renkli yazılı bir pankart çıkardığı görüldü. Birkaç polis memuru pankartı açtı, bir diğeri de görüntü kaydını aldı. Pankartta ne yazdığı görülemedi.

16:36 itibarıyla tüm gözlemci ekipler

alandan ayrıldı.

Emniyette yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri

İfade işlemleri öncesinde gözlemlenenler

İHD İstanbul Şubesi tarafından gözlemci olarak görevlendirilen bir avukat, gözaltına alınan kişilerin getirildiği ve Vatan Caddesi üzerinde yer alan İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'ne 17:28'de ulaştı. Emniyet binasının girişinin tamamen bariyerler ile kapatıldığı görüldü. Emniyet girişinde bulunan bir polis memuru, gözaltına alınan kişilerin henüz emniyet binasına getirilmediğini belirterek gözlemci avukatın emniyet binasına girişini engelledi.

Emniyet binası önünde bekleyen avukat sayısının 19:30'a kadar arttığı gözlemlendi. Gözaltına alınan kişilerin giriş muayenesi için götürüldükleri Eyüpsultan Devlet Hastanesi'nden gelen gözaltı aracının, 19:30'da emniyet müdürlüğü yerleşkesine giriş yaptığı gözlemlendi. İçeri girmeleri engellendiği için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde beklemeye devam eden avukatların, gözaltı aracının geldiğini belirterek müvekkilleri ile görüşmek istediklerini ve emniyet binası içerisinde yer alan avukat bekleme odasında beklemeyi talep ettikleri duyuldu. Emniyet binası girişinde bekleyen ve üzerinde “Güvenlik Şube” ibaresi bulunan yelekler giyen polis

memurlarının, henüz hiçbir gözaltı aracının getirilmediğini iddia ederek avukatların emniyet binasına girişini engellediği gözlemlendi. Avukatların ısrarları üzerine polis memurlarının, henüz gelmeyen araçlar olduğunu ve gözaltına alınan tüm kişiler getirilmeden ifade işlemlerine başlanmayacağını ifade ettikleri duyuldu.

İçeri girmeleri engellendiği için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde beklemeye devam eden avukatların, 21:30'da üzerinde “Güvenlik Şube” ibaresi bulunan yelekler giyen polis memurları ile tekrar iletişime geçerek müvekkilleriyle görüşme taleplerini yineledikleri gözlemlendi. Bu taleplerinin herhangi bir gerekçe gösterilmeden reddedilmesi üzerine avukatların, su ve yiyecek gibi temel ihtiyaçların karşılanabilmesi için az sayıda avukatın gözaltı araçlarına gitmelerine izin verilmesini talep ettiği duyuldu. Polis memurlarının, herhangi bir gerekçe göstermeden avukatların bu talebini de reddettiği gözlemlendi.

21:51'de sivil giyimli bir polis memurunun avukatların bekleme odasına alınabileceğini ifade ettiği duyuldu. Bunun üzerine beş avukat, emniyet binasına giriş yaptı. Ancak kısa süre sonra bu avukatların içeriye alınmadığı görüldü. Bir başka polis memurunun, “**Talimat var**” diyerek avukatların emniyet binasına girişlerini engellediği öğrenildi. Ancak kısa süre sonra bu beş avukatın tekrar emniyet binasına girdikleri gözlemlendi.

Emniyet binası içerisinde yer alan avukat bekleme odasında bekleyen beş avukatın, 22:23'te emniyet binasından çıktıkları görüldü. Avukatlar dahil herkesin bariyerler dışında bekletilmesi yönündeki talimata aykırı davrandığı için, avukatların içeri girebileceğini söyleyen sivil giyimli polis memuru hakkında idari işlem başlatıldığı öğrenildi. Aynı anda emniyet binası dışında bekleyen avukatların da bariyerler dışına çıkarıldığı kaydedildi.

İçeri girmeleri engellendiği için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü önünde beklemeye devam eden avukatlar ile emniyet binası girişinde bekleyen polis memurları arasında avukatların müvekkilleriyle görüşme taleplerini yinelemesi üzerine 22:52'de tartışma çıktığı gözlemlendi. Polis memurlarının, çevik kuvvet ekiplerini ilgili noktaya çağırdığı duyuldu.

11. Trans Onur Yürüyüşü sonrasında gözaltına alınan kişilerin ifade işlemlerinden de sorumlu olan bir polis amirinin, 23:10'da emniyet binasından çıktığı ve içeri girmeleri engellendiği için emniyet binası önünde bekleyen avukatlara hitaben isimlerini okuyacağı beş kişinin avukatlarının ifade işlemleri için içeri alınacağını söylediği gözlemlendi.

Avukatların, tüm avukatların içeri alınmasını ve uzun süredir gözaltında tutulan müvekkilleriyle derhal görüşmeyi talep etmesi üzerine polis amirinin agresif tavırlar sergilemeye başladığı gözlemlendi.

Kimsenin gözaltı araçlarını gezemeyeceğini ve ifade işlemleri sırasında asla gözlemci avukat olamayacağını ifade eden polis amirinin, böyle olursa ifade işlemlerine başlamayacağını söylediği duyuldu.

Avukatların ısrarcı olmaları üzerine polis amirinin, avukatları **“gözaltı süresini uzatmak”** ve **“herkesi nezarethaneyeye almak”** ile tehdit ettiği kaydedildi.

Müzakereler sonucunda 23:30 itibarıyla ifade işlemlerine başlandığı ve ifade işlemlerine gözlemci avukatların eşlik ettiği görüldü.

İfade işlemleri sırasında gözlemlenenler 23. İstanbul Onur Yürüyüşü öncesinde ve sonrasında gözaltına alınan 53 kişi altı gruba ayrıldı ve ifadeleri bu şekilde alındı.

Birinci grup

Gözaltına alınan beş kişi, 23:30'da avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 17 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Birinci grupta yer alan herkesin, “Genel bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından gözaltına alındığı kaydedildi.

Birinci grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az sekiz saat bekletildiklerini, tuvalet ihtiyaçları dışında

su ve yemek dahil olmak üzere hiçbir ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti. Gözaltına alınmalarına tepki göstermek için açlık grevine başlayan iki kişi ise şeker ihtiyaçlarının karşılanmadığını belirtti.

Birinci grupta yer alan herkes, ilk önce Beşiktaş İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüklerini ve daha sonra giriş muayenesi için Bayrampaşa Devlet Hastanesi'ne götürüldüklerini paylaştı.

Birinci grupta yer alan herkes, herhangi bir tutanak tutulmadan telefonlarına el konulduğunu aktardı.

Birinci grupta yer alan üç kişi, gözaltı aracı içerisinde hakaret ve tehditlere maruz bırakıldıklarını ifade etti.

Birinci grupta yer alan iki kişi, düzenli kullanmak zorunda oldukları ilaçlarının kendilerine verilmediğini bildirdi.

Birinci grupta yer alan bir kişi, gözaltına alındıktan sonra 34 MMV 677 plakalı sivil bir araca bindirildiklerini belirtti.

İkinci grup

Gözaltına alınan 10 kişi, 00:09'da avukat görüşme odasına getirildi. Grup içerisinde yabancı uyruklu iki kişinin olduğu görüldü. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

İkinci grupta yer alan herkesin, “Genel bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından

gözaltına alındığı kaydedildi.

İkinci grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az dokuz saat bekletildiklerini, tuvalet ihtiyaçları dışında su ve yemek dahil olmak üzere hiçbir ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

İkinci grupta yer alan herkes, ilk önce Beşiktaş İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüklerini ve daha sonra giriş muayenesi için Bayrampaşa Devlet Hastanesi'ne götürüldüklerini belirtti.

İkinci grupta yer alan beş kişi, herhangi bir tutanak tutulmadan telefonlarına el konulduğunu belirtti.

İkinci grupta yer alan dört kişi, gözaltı aracı içerisinde hakaret ve tehditlere maruz bırakıldıklarını ifade etti.

İkinci grupta yer alan üç kişi, gözaltına alındıktan sonra 34 MMV 677 plakalı sivil bir araca bindirildiklerini belirtti.

Üçüncü grup

Gözaltına alınan dokuz kişi, 01:05'te avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Üçüncü grupta yer alan herkesin, “Genel

bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından gözaltına alındığı kaydedildi.

Üçüncü grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, tuvalet ihtiyaçları dışında su ve yemek dahil olmak üzere hiçbir ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Üçüncü grupta yer alan herkes, ilk önce Beşiktaş İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldüklerini ve daha sonra giriş muayenesi için Bayrampaşa Devlet Hastanesi’ne götürüldüklerini belirtti.

Üçüncü grupta yer alan herkes, herhangi bir tutanak tutulmadan telefonlarına el konulduğunu belirtti.

Üçüncü grupta yer alan beş kişi, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az dört saat bekletildiklerini belirtti.

Üçüncü grupta yer alan beş kişi, gözaltı aracı içerisinde hakaret ve tehditlere maruz bırakıldıklarını ifade etti.

Üçüncü grupta yer alan kişi, gözaltı aracı içerisinde fiziksel şiddete maruz bırakıldıklarını paylaştı. Bir kişi boğazının sıkıldığını, diğer kişi ise tekmelendiğini ifade etti.

Üçüncü grupta yer alan ve avukat olan iki kişi, gözlem yapmak üzere Beşiktaş İlçe

Emniyet Müdürlüğü’ne giderken gözaltına alındıklarını paylaştı.

Dördüncü grup

Gözaltına alınan altı kişi, 01:53’te avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Dördüncü grupta yer alan herkesin, “Genel bilgi toplama (GBT)” uygulamasının ardından gözaltına alındığı kaydedildi. Görüşülen kişiler, bir börekçiden çıkarken yakın bir kafede oturan polis memurları tarafından durdurularak gözaltına alındıklarını aktardı.

Dördüncü grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, tuvalet ihtiyaçları dışında su ve yemek dahil olmak üzere hiçbir ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Dördüncü grupta yer alan herkes, ilk önce Beşiktaş İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldüklerini ve daha sonra giriş muayenesi için Bayrampaşa Devlet Hastanesi’ne götürüldüklerini belirtmiştir. Dördüncü grupta yer alan herkes, herhangi bir tutanak tutulmadan telefonlarına el konulduğunu belirtti.

Dördüncü grupta yer alan beş kişi, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az iki saat

bekletildiklerini belirtti.

Beşinci grup

Gözaltına alınan 10 kişi, 01:53'te avukat görüşme odasına getirildi. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Beşinci grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, tuvalet, su ve yemek dahil olmak üzere hiçbir ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Beşinci grupta yer alan dokuz kişi, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az dört saat bekletildiklerini belirtti.

Beşinci grupta yer alan herkes, yakalama yapıldıktan sonra ilk bindirildikleri gözaltı aracının aşırı sıcak ve son derece havasız olduğunu bildirdi. Grupta yer alan iki kişinin nefes darlığı yaşaması üzerine 15 dakika sonra araçtan indirildiği, diğer sekiz kişinin ise 35 dakika boyunca bu araçta tutulduğu ve daha sonra aracın değiştirildiği aktarıldı. Beşinci grupta yer alan herkes, herhangi bir tutanak tutulmadan telefonlarına el konulduğunu belirtti.

Beşinci grupta yer alan herkes, ilk önce Beşiktaş İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüklerini ve daha sonra giriş

muayenesi için Eyüpsultan Devlet Hastanesi'ne götürüldüklerini belirtti.

Beşinci grupta yer alan herkes, Eyüpsultan Devlet Hastanesi bahçesinde beklerken gözaltı aracında görevli polis memurlarının hakaret ve tehditlerine maruz kaldıklarını aktardı. Polis memurlarının, gözaltına alınan kişilere hitaben, “**Hepiniz iğrençsiniz! Şu hale bak, iğrençliğiniz bize bulaşacak**” ve “**Sesiniz çıkarsa tekrar ters kelepçe yaparız!**” ifadelerini kullandıkları paylaşıldı.

Beşinci grupta yer alan herkes, Eyüpsultan Devlet Hastanesi'nde yapılan giriş muayenelerinin tamamında hastane güvenliğinin muayene ortamında bulunduğunu paylaştı. Muayene ortamının, hastane güvenlik görevlilerinin çalışma alanının bulunduğu yerin perde ile çevrilmesiyle oluşturulduğu ve polis memurlarının muayeneyi duyabilecek şekilde beklediği aktarıldı.

Beşinci grupta yer alan herkes, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'ne getirildikten sonra bir polis amirinin gözaltı aracına gelerek, “**Sesiniz çıkarsa sizi mevcutlu tutarım!**” şeklinde kendilerini tehdit ettiğini paylaştı. Beşinci grupta yer alan herkes, gözaltı aracında görevli polis memurlarının şahsi telefonlarıyla gözaltına alınan kişilerin görüntülerini çektiklerini paylaştı.

Beşinci grupta yer alan bir kişi, yakalama sırasında bir polis memurunun, “**Kadın mısın, erkek misin belli değil!**” şeklinde transfobik söylemlerde bulunduğunu

aktardı.

Beşinci grupta yer alan bir kişi, yakalama sırasında fiziksel şiddete maruz bırakıldığını paylaştı. Kişinin, sırtında ve kollarında ekimozlar kaydedildi.

Beşinci grupta yer alan kişilerin ifade işlemlerinin tamamlanmasının ardından bir avukatın, trans kadın olan müvekkilinin nezarethaneye alınmadan önce yapılacak üst aramasının kadın bir polis memuru tarafından yapılması talebini ifade işlemlerinden sorumlu polis amirine ilettiği, polis amirinin ise alaycı bir tavırla **“Benim ibne memurum yok ki, ne yapayım?”** cevabını verdiği duyuldu.

Altıncı grup

Gözaltına alınan 13 kişi, 03:30’da avukat görüşme odasına getirildi. Grupta yer alan herkesin ifade işlemleri öncesi nezarethaneye alındığı ve avukat görüşme odasına nezarethaneden getirildiği öğrenildi. Kişilerle yapılan ve 15 dakika süren ön görüşmede aşağıdaki bilgiler paylaşıldı:

Altıncı grupta yer alan herkes, neden gözaltına alındıklarının kendilerine açıklanmadığını, haklarının bildirilmediğini, yakınlarına haber verilmediğini, tuvalet, su ve yemek dahil olmak üzere hiçbir ihtiyaçlarının karşılanmadığını ve temel hijyen malzemelerine erişemediklerini belirtti.

Altıncı grupta yer alan bir kişi, kronik kalp

rahatsızlığı olduğunu belirtmesine rağmen ilacının kendisine verilmediğini aktardı.

Altıncı grupta yer alan 12 kişi, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldıklarını ve ters kelepçeli şekilde en az dört saat bekletildiklerini belirtti. Ters kelepçe uygulamasına maruz bırakılan bir kişi, kelepçenin çok sıkı olması sebebiyle ellerinin morardığını bildirdi.

Altıncı grupta yer alan üç kişi, yakalama sırasında fiziksel şiddete maruz kaldıklarını aktardı. Kişiler, kollarının neredeyse kırılacak kadar ters çevrilerek yere yatırıldıklarını ve bu şekilde sırtlarına basıldığını paylaştı. Kişilerin kollarında ekimozlar kaydedildi.

Altıncı grupta yer alan herkes, herhangi bir tutanak tutulmadan telefonlarına el konulduğunu belirtti.

Altıncı grupta yer alan herkes, yakalama yapıldıktan sonra ilk bindirildikleri gözaltı aracının aşırı sıcak ve son derece havasız olduğunu paylaştı. Yarım saatten fazla bir süre bu araçta tutulduktan sonra aracın değiştirildiği aktarıldı.

Altıncı grupta yer alan herkes, ilk önce Beşiktaş İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldüklerini ve daha sonra giriş muayenesi için Eyüpsultan Devlet Hastanesi’ne götürüldüklerini belirtti.

Altıncı grupta yer alan herkes, Eyüpsultan Devlet Hastanesi’nde yapılan giriş muayenelerinin tamamında hastane güvenliğinin muayene ortamında

bulunduğunu paylaştı. Muayene ortamının, hastane güvenlik görevlilerinin çalışma alanının bulunduğu yerin perde ile çevrilmesiyle oluşturulduğu ve polis memurlarının muayeneyi duyabilecek şekilde beklediği aktarıldı.

Tüm ifade işlemlerinin 04:43'te tamamlandığı kaydedildi.

İfade tutanaklarının incelenmesi aracılığıyla tespit edilen bulgular

Gözlemci kurumlar tarafından gözlemci olarak görevlendirilen avukatların doğrudan takip edebildiği ifade işlemleri ile birlikte daha sonra incelenen ifade tutanaklarından elde edilen bilgilere göre; **“Yaşamda ısrar! 23. İstanbul Onur Yürüyüşü”** ibaresini taşıyan ve 23. İstanbul Onur Yürüyüşü'nün yapıldığı noktada ele geçirildiği iddia edilen pankartın ve **“LGBTİ+ ibareli bayrak ve flamalar”**ın suçlama konusu yapıldığı görüldü.

Gözlemci kurumlar tarafından bir önceki bölümde yer verilen tespitlerin aksine, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 32. maddesinde düzenlenen “direnme” suçunun unsurlarının oluştuğu iddiasıyla gözaltına alınan kişilere, **“29.06.2025 günü Beşiktaş Kaymakamlığı'nın yasaklama kararı ibraz edilerek dağılmanız yönündeki uyarılara rağmen dağılmayarak gerçekleştirmiş olduğunuz eylem sonucunda 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na**

muhalefet suçundan yakalandınız.” isnadının yöneltildiği görüldü.

Çeşitli noktalarda yürürken veya dururken veya kafelerden çıkarken gözaltına alınan kişilerin ifadelerinde kendilerine ilgili idarenin yasaklama kararının tebliğ edilmediğini, dağılmaları yönünde anons yapılmadığını ve dağılmalarına imkan sağlanmadığını belirttikleri tespit edildi.

Çeşitli noktalarda yürürken veya dururken veya kafelerden çıkarken gözaltına alınan kişilerin büyük çoğunluğunun, polis memuru olduklarını belirtmeyen sivil giyimli kişiler tarafından gözaltına alındığı ve sivil plakalı araçlara binmeye zorlandıkları görüldü.

Yakalama sırasında kendisine ters kelepçe yapılan bir kişinin, bu uygulamaya itiraz etmesi üzerine polis memurlarının **“Prosedür bu!”** cevabı verdiğinin tutanaklara geçtiği tespit edildi.

Yakalama sırasında kendisine sıkı kelepçe yapılan bir kişinin, kelepçesinin gevşetilmesi talebine polis memurlarının **“Olması gereken bu”** cevabı verdiğinin tutanaklara geçtiği görüldü.

Gözaltına alınan kişiler ifade işlemleri için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde bekletilirken bir polis amirinin, gözaltı araçlarından birisine gelerek **“Ses çıkaran olursa fotoğrafını gönderin, onu mevcutlu çıkaracağım”** şeklinde beyanda bulunduğu tutanaklara geçirildiği

görüldü.⁴⁰

Gözlemci avukatlar, ifade işlemleri için görevlendirilen polis memurları tarafından yapılan bilgilendirme sonucunda emniyette ifade işlemleri tamamlanan 53 kişinin, savcılık talimatı üzerine “mevcutlu” olarak tutulacaklarını öğrendiler.⁴¹

Hastanelerde yapılan gözlem sırasında tespit edilen bulgular ve insan hakları ihlalleri

Gözaltına alınan kişilerin, giriş ve çıkış muayeneleri için hangi hastanelere götürülecekleri, kişilerin yakınları ve avukatlarıyla paylaşılmadı.

Gözlemci kurumlar, yukarıda bahsedilen ve uluslararası insan hakları standartlarına aykırı olan bu uygulama ile yaratılan belirsizlik sebebiyle gözaltına alınan kişilerin, giriş ve çıkış muayeneleri için getirilebileceklerini öngördükleri iki hastanede gönüllü gözlemci hekimler bulundurmaya karar verdi. Bu karara göre hekimler, Bayrampaşa Devlet Hastanesi ve Eyüpsultan Devlet Hastanesi’nde gözlem yapmak üzere hazır bekledi.

Hekimler, gözaltına alınan kişilerin

Bayrampaşa Devlet Hastanesi ve Eyüpsultan Devlet Hastanesi’ndeki giriş muayenelerini ve Bayrampaşa Devlet Hastanesi’nde 30 Haziran 2025 tarihinde gerçekleştirilen çıkış muayenelerini gözlemledi.

Eyüpsultan Devlet Hastanesi - Giriş Muayeneleri

Gözlemci hekim, 14:30’da Eyüpsultan Devlet Hastanesi’ne vardı.

16:38’de gözaltına alınan bazı kişilerin bulunduğu aracın hastane bahçesine giriş yaptığı görüldü. Kısa süre sonra araçtan inen bir polis memurunun, 23 kişi için toplu şekilde kayıt açtığı duyuldu. Bu polis memurunun, daha sonra muayeneleri yaptığı görülen doktorun odasına girdiği gözlemlendi.

Gözaltına alınan kişilerin bulunduğu aracın, hastane bahçesinde gölge bir yere park edildiği görüldü. Kapıları kapalı olan aracın klimasının ise 17:31 itibarıyla çalıştırılmaya başlandığı gözlemlendi.

Gözaltına alınan kişilerin, üç-dört kişilik gruplar halinde muayene için hastaneye getirildiği gözlemlendi. Gözaltına alınan kişilerin hastanede yeşil alana alındıkları ve

40 - 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre gözaltına alınan kişiler hakkında ikmalen veya mevcutlu şekilde işlem yapılması konusunda karar vermek ile yalnızca Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

41 - 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca gözaltına alınan ve “mevcutlu” olarak tutulan kişiler, ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından dinlendikten sonra yakalamanın yapıldığı saatten itibaren 24 saat içerisinde hakim önüne çıkarılmalıdır.

burada bekletildikleri gözlemlendi.

Gözüne alınan kişilerin, diğer hastaların arasından geçirilerek kelepçeli şekilde muayeneye getirildiği ve kelepçelerin her bir kişinin muayenesi başlayana kadar çıkarılmadığı görüldü. Kelepçeleri çıkarılan kişilerin bileklerinde kelepçeye bağlı kızarıklıklar olduğu, bazı kişilerin ise vücudunda morluk ve yaralanmalar bulunduğu kaydedildi.

İlk muayenenin, 16:53'te başladığı kaydedildi. En uzun muayenenin üç dakika sürdüğü, ortalama olarak ise her bir muayenenin iki dakika sürdüğü tespit edildi. İlk muayenenin başlamasıyla birlikte bir polis memuru, gözlemci hekimin yanına gelerek kimlik ve görevlendirme yazısı talep etti. Evrakı inceleyen polis memuru, her iki evrakın fotoğrafını çekti.

Muayene ortamının, hasta-doktor ilişkisinin mahremiyetini sağlamadığı tespit edildi. Yaklaşık dört metrekare olan muayene odasının tavanında boşluk olduğu görüldü. Yaklaşık beş-altı polis memurunun, muayene odasının kapısında beklediği ve her ne kadar kapı kapalı olsa da muayene odasında konuşulan her şeyin dışarıdan rahatlıkla duyulabildiği kaydedildi. 18:00'a kadar yapılan tüm muayenelerde hastane güvenlik görevlisinin muayene odası içerisinde, her şeyi görece ve duyacak şekilde beklediği görüldü.

Gözüne alınan bazı kişilerin, güvenlik görevlisi muayene ortamında

bulunduğu için muayeneyi reddettiği görüldü. Muayeneleri yapan doktorun, **“Muayenelere bu şekilde devam edeceğim, istemiyorsan muayene olmayabilirsin”** dediği duyuldu. Bunun üzerine bir polis memurunun, yandaki muayene odasına geçerek, **“Güvenlik olmadan muayene eder misin?”** diye sorduğu duyuldu. Bunun üzerine iki kişinin bu odaya alındığı görüldü.

Gözlemci hekim, yalnızca bir muayeneye eşlik edebildi. Gözlemlenen bu muayenede fiziksel muayene yapılmadığı görüldü.

Daha önce gözlemci hekimin kimliğinin ve görevlendirme yazısının fotoğrafını çeken polis memuru, gözlemci hekimin yanına gelerek fotoğrafları amirlerine gönderdiğini ve yalnızca gözlem yapmak şartıyla muayene ortamında bulunabileceğini ilettiler. 18:00'da gözlemci hekimden tekrar kimliğini ve görevlendirme yazısını göstermesi istendi. Evrakı inceleyen polis memuru, **“Ben senin doktor olduğunu nereden bileyim?”** diyerek gözlemci hekimi muayene odasından uzaklaştırdı.

19:02'de gözaltı aracının hastane bahçesinden çıktığı kaydedildi.

Bayrampaşa Devlet Hastanesi – Giriş Muayeneleri

İki gözlemci hekim, 13:45 ve 19:15'te ayrı ayrı Bayrampaşa Devlet Hastanesi'ne vardılar.

İlk gözaltı aracının hastaneye 16:45'te

geldiği kaydedildi. Gözaltı aracında yaklaşık 20 kişinin bulunduğu görüldü. Gözaltına alınan kişilerin giriş muayenelerinin 17:18 itibarıyla başladığı, kişilerin muayeneye teker teker ve ters kelepçeli şekilde getirildiği görüldü.

Kişilerin kelepçelerinin muayene öncesi çıkarıldığı ve muayene sonrasında tekrar ters kelepçelendikleri gözlemlendi. Muayenelerin, adli muayene biriminde yapıldığı ve ortalama bir dakika sürdüğü tespit edildi. Her ne kadar kolluk görevlileri yakın noktalarda dursa da muayene odasının kapılarının kapalı olduğu ve kolluk görevlilerinin muayene odasına girmedikleri görüldü.

Muayeneler devam ederken tuvalet ihtiyacını karşılaması için hastaneye getirilen kişilerin ters kelepçeli oldukları ve bu kişilere refakat eden polis memurlarının kişilerin kollarını sert bir şekilde sıktıkları gözlemlendi.

Gözaltı aracının 17:30'da hastaneden ayrıldığı kaydedildi.

İkinci gözaltı aracının hastaneye 18:50'de geldiği kaydedildi. Gözaltı aracında 11 kişi bulunduğu görüldü.

Gözaltına alınan kişilerin giriş muayenelerinin 19:02 itibarıyla başladığı, kişilerin muayeneye teker teker getirildiği görüldü.

Üç kişinin ters kelepçeli şekilde, geri

kalan kişilerin ise sıkı düz kelepçeli şekilde muayene getirildiği görüldü.

Düz kelepçe yapılan bazı kişilerde ekimozlarla birlikte sıyrıkların olduğu gözlemlendi.

Kişilerin kelepçelerinin muayene öncesi çıkarıldığı ve muayene sonrasında herkese düz kelepçe yapıldığı gözlemlendi. Muayenelerin, adli muayene biriminde yapıldığı ve ortalama bir dakika sürdüğü tespit edildi.

Her ne kadar kolluk görevlileri yakın noktalarda dursa da muayene odasının kapılarının kapalı olduğu ve kolluk görevlilerinin muayene odasına girmedikleri görüldü.

Muayeneler devam ederken tuvalet ihtiyacını karşılaması için hastaneye getirilen kişilerin ters kelepçeli oldukları ve bu kişilere refakat eden polis memurlarının kişilerin kollarını sert bir şekilde sıktıkları gözlemlendi.

Gözaltı aracının 19:23'te hastaneden ayrıldığı kaydedildi.

Üçüncü gözaltı aracının hastaneye 19:50'de geldiği kaydedildi.

Gözaltı aracında altı kişi bulunduğu görüldü.

Gözaltı aracında bulunan herkesin tek bir seferde araçtan indirilerek

muayene odasının kapısında bekletildiği gözlemlendi. Araçtan indirilen iki kişinin ters kelepçelendiği görüldü.

Gözaltına alınan kişilerin giriş muayenelerinin 20:00 itibarıyla başladığı kaydedildi.

Muayenelerin, adli muayene biriminde yapıldığı ve ortalama iki dakika sürdüğü tespit edildi.

Her ne kadar kolluk görevlileri yakın noktalarda dursa da muayene odasının kapılarının kapalı olduğu ve kolluk görevlilerinin muayene odasına girmedikleri görüldü.

Kişilerin kelepçelerinin muayene öncesi çıkarıldığı ve muayene sonrasında herkese düz kelepçe yapıldığı görüldü.

Gözaltı aracının 20:13'te hastaneden ayrıldığı kaydedildi.

Bayrampaşa Devlet Hastanesi – Çıkış Muayeneleri

Gözlemci hekim, 30 Haziran 2025 Pazartesi günü, saat 12:15'te Bayrampaşa Devlet Hastanesi'ne vardı.

Gözlemci hekim, hastaneye vardığında üç gözaltı aracının hastane bahçesinde beklemekte olduğunu gördü ancak gözaltına alınan kişilerin kaçta hastaneye getirildikleri tespit edilemedi. Kaç kişinin muayene için hastaneye getirildiği

belirlenemedi ve sorulmasına rağmen görevli polis memuru bu bilgiyi vermedi.

Gözaltı araçlarının tamamının, hastane bahçesinde güneşin altında park halinde oldukları ve araçlarının kapılarının kapalı olduğu görüldü. Ancak araçlara yaklaşılamadığı için klimalarının çalışıp çalışmadığı belirlenemedi.

Gözaltına alınan kişilerin araçlardan kelepçeli şekilde indirildikleri görüldü. Bu kişilerin bazılarının ters kelepçeli, bazılarının ise düz kelepçeli olduğu gözlemlendi. Kişilerin kelepçelerinin muayene ortamına girildikten sonra açıldığı kaydedildi. Kişilerin, muayene sonrasında araca bindirilirken tekrar önden düz şekilde kelepçelendiği görüldü.

Gözaltına alınan kişilerin hastaneye kaçta getirildikleri tespit edilemediğinden muayenelerin kaç itibarıyla başladığı belirlenemedi. Ancak takip edilebilen muayeneler dikkate alındığında, muayenelerin en az bir, en fazla ise beş dakika sürdüğü kaydedildi.

Muayenelerin, acil servis dışında bir alanda yapıldığı gözlemlendi. Muayene odasının kapısının kapalı olduğu görüldü. Ancak, gözlemci hekim uzakta tutulduğu için muayene ortamında bekleyen çok sayıda polis memurunun muayeneleri duyup duymadığına dair bir tespit yapılamadı.

12:53'te kendisine “Baş Komiser” olarak hitap edilen bir kişi, gözlemci hekimin

yanına gelerek kimliğini ve görevlendirme yazısını talep etti. **“Burada hukuksuz bir şey olmuyor”** diyen polis amiri, gözlemci hekimi uzaklaştırmak istese de gözlemci hekim bulunduğu yerden gözlem yapmaya devam edebildi.

13:14'te bir polis memurunun, muayene odasının kapısının bulunduğu yerden elindeki kamerayla kayıt almaya başladığı görüldü. Kamera kaydının gözaltına alınan kişilerin muayeneleri tamamlanana kadar sürdürüldüğü kaydedildi.

13:20'de Ankara Barosu'na kayıtlı dört avukatın muayene alanını gözlemlemek istediklerini belirttikleri duyuldu. Polis memurlarının avukatların muayene alanına girmesine izin vermediği görüldü.

13:30'da hastane bahçesinde park edilen araçlardan en arkada olanından **“Gıda yok, su yok!”** şeklinde bağırıldığı duyuldu. Bağırma seslerinin devam ettiği ve bu sırada araç kapısının kapatıldığı gözlemlendi.

13:38'de bir kişinin, araç içerisinden **“Avukatımla görüşmek istiyorum!”** şeklinde bağırıldığı duyuldu. Kişinin, gözaltı aracı dışında avukatıyla iki dakika görüşmesine izin verildiği görüldü. Gözlemci hekim, kişiyle görüşen avukatla iletişime geçerek bilgi edindi. Avukat, görüştüğü kişinin, **“Otobüs içerisinde kalp hastası olan bir kişinin sinir krizi geçirdiği ve bunun sonucunda kaskatı kesildiği ama buna**

rağmen müdahale edilmediği; araç içerisinde sıkı ve ters kelepçeli şekilde bekletildikleri, araç içerisinde sıcak ve havasız olduğu, dışarı çıkarılırken mizansen olarak önden kelepçeli şekilde araca götürüldükleri ve araç içerisinde ters kelepçe yapıldığı” bilgisini paylaştığını aktardı.

14:20'de gözaltı araçlarının hastane bahçesinden çıktığı kaydedildi.

Yürüyüşe yönelik başlatılan ceza soruşturmasına ilişkin bilgi ve tespitler

Gözlemci kurumlar, 23. İstanbul Onur Yürüyüşü'ne katılan ve/veya katıldığı iddia edilen 53 kişi hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu tarafından hazırlanan iddianameye ek olarak soruşturma kapsamında verilen adli kontrol tedbiri ve tutuklama kararlarına ilişkin evrakı inceledi.⁴² Söz konusu evrakın incelenmesi sonucunda aşağıdaki bilgilere ulaşıldı:

Adli kontrol tedbiri kararı

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu'nda görevli savcının talimatı üzerine “mevcutlu” tutulan 53 kişi içerisinde yer alan 50 kişinin, savcı tarafından dinlenmeden 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 109. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi

uyarınca “yurt dışı çıkış yasağı” talebiyle İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği’ne sevk edildiği tespit edildi.

İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği’nin ise 30 Haziran 2025 tarihinde “İfade Sorgu Zaptı”⁴³ düzenlemesine rağmen **“iş yoğunluğu”** gerekçesiyle haklarında tutuklamaya eşdeğer olan bir adli kontrol tedbiri talep edilen kişiler hakkında “dosya üzerinden” karar verdiği görüldü. Hakim, **“dosya üzerinde yapılan değerlendirme sonucunda Kanuna Aykırı Toplantı ve Yürüyüşlere Silahsız Katılarak İhtara Rağmen Kendiliğinden Dağılmama suçuna yönelik kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösterir somut olguların bulunduğu”** iddiasıyla 50 kişi hakkında toplu olarak “yurt dışına çıkış yasağı” şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanmasına karar verdi.

Tutuklama kararı

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu’nda görevli savcının talimatı üzerine “mevcutlu” tutulan 53 kişi içerisinde yer alan üç kişi, savcılık ifadelerinin ardından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 100. maddesi uyarınca tutuklanmaları talebiyle İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği’ne sevk edildi.

İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği’nin 30

Haziran 2025 tarihinde hazırladığı “İfade Sorgu Zaptı”nda⁴⁴ haklarında tutuklama talep edilen üç kişinin avukatları ile birlikte sorguya alındığı görüldü.

Sorgu sırasında belirtilen işkence ve diğer kötü muamele iddiaları ile birlikte üzerlerine atılı suçun unsurlarının oluşmadığına dair yapılan savunmaları dikkate almayan hakim, **“adli kontrol tedbirlerinin uygulanmasının bu aşamada yetersiz kalacağı ve beklenen faydanın sağlanamayacağı”** gerekçesiyle üç kişinin tutuklanmasına karar verdi.

İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği’nin tutuklanmasına karar verdiği üç kişiden ikisi raporun yazıldığı tarih itibarıyla halen tutukludur.

53 kişi hakkında hazırlanan iddianame

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu, 23. İstanbul Onur Yürüyüşü’ne katılan ve/veya katıldığı iddia edilen 53 kişi hakkında iddianame hazırladı.

2025/21492 numaralı iddianamede,⁴⁵ 53 kişiye 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 32. maddesinde düzenlenen “direnme” suçlaması yöneltildi. Bu maddeden hareket eden iddianame

43 - Sorgu No: 2025/669.

44 - Sorgu No: 2025/670.

45 - Soruşturma No: 2025/141051; Esas No: 2025/32997.

savcısı, 36 kişinin “kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama” suçunu işlediklerini iddia etti. İddianame savcısı, cezalandırılmaları durumunda 36 kişinin, Türk Ceza Kanunu’nun 53. maddesi uyarınca belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmalarını da talep etti.

Beşiktaş Kaymakamlığı’nın kamuoyuna açık herhangi bir mecradan yayımlanmadığı tespit edilen 27 Haziran 2025 tarihli yasaklama kararına atıfta bulunan iddianame savcısı, 53 kişi hakkında **“LGBT bayrak ve flamalarla bir grup yürüyüşe”** geçmesi üzerine kolluk görevlileri tarafından yakalama işlemi yapıldığını iddia etti. İddianame savcısının, 33.sü olduğuna dair yanlış bilgi verdiği LGBTİ+ Onur Haftası’ndan bahsederken **“sözde”** ifadesini kullandığı kaydedildi.

İddianame savcısının, **“Yaşamda ısrar! 23. İstanbul Onur Yürüyüşü”** ibaresini taşıyan ve 23. İstanbul Onur Yürüyüşü’nün yapıldığı noktada ele geçirildiği iddia edilen pankartı ve gökkuşağı bayraklarını suç unsuru olarak sunduğu görüldü.

Kolluk görevlileri tarafından hazırlanan görüntü inceleme tutanağına iddianamede detaylı şekilde yer veren iddianame savcısının, 28 kişinin görüntülerde tespit edildiğini belirterek barışçıl bir yürüyüşe katılmanın bizzat kendisini suç unsuru olarak sunduğu görüldü. Bununla birlikte iddianame savcısının, geri kalan 25 kişinin olay görüntülerinde yapılan incelemede

bulunmadığını da ifade ettiği tespit edildi. İddianame savcısı, **“Şüphelilerin olay günü belirli bir organizasyon dahilinde iştirak halinde hareket ederek bir araya geldikleri ve slogan attıkları yapılan uyarılara rağmen dağılmamakta ısrarcı oldukları, bu şekilde bilerek ve isteyerek grup içerisinde yer aldıkları, grupla bütünleştikleri, tüm şüphelilerin yasa dışı eylem için bir araya gelip aynı amaç doğrultusunda hareket ederek söylemleri ve hareketleriyle üzerilerine atılı 2911 Sayılı Kanuna Muhalefet suçlarını işledikleri”** iddiasıyla 53 kişinin 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 32. maddesi uyarınca altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etti.

Soruşturma evrakı ve iddianameye ilişkin değerlendirme

Gözlemci kurumlar, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu tarafından 23. İstanbul Onur Yürüyüşü’ne katılan ve/veya katıldığı iddia edilen 53 kişiye yönelik hazırlanan iddianame ile soruşturma kapsamında verilen adli kontrol ve tutuklama kararlarının, hem usuli güvenceler hem de maddi hukuka uygunluk bakımından evrensel insan hakları ilkeleriyle çeliştiği görüşündedir.

Öncelikle, iddianame ve yargı kararlarında bireysel değerlendirmelerin yer almaması, suç isnadının soyut ve genelleştirilmiş bir şekilde kurulması, MSHUS 14. maddesi uyarınca koruma altına alınan

“adil yargılanma hakkı”, özellikle de “suçlamalardan zamanında ve ayrıntılı biçimde haberdar olma”, “savunma hazırlığı yapma” ve “masumiyet karinesi” ilkelerini ihlal etmektedir. İddianamede, yalnızca 28 kişinin eylem görüntülerinde tespit edildiği belirtilmiş olmasına rağmen, 53 kişi hakkında topluca suç isnadı yöneltilmiş, birçok kişi hakkında doğrudan ya da dolaylı hiçbir somut delil sunulmamıştır. Suçlama, genellikle “birlikte hareket etme”, “grupla bütünleşme” ve “slogan atma” gibi barışçıl gösteri hakkı kapsamında değerlendirilebilecek eylemlere dayandırılmıştır.

Gözlemci kurumlar iddianamede kullanılan dilin, savcılığın tarafsızlık yükümlülüğüne aykırı olmasından endişe duymaktadır. Özellikle “sözde Onur Haftası” gibi kültürcü ifadeler ile LGBTİ+’ların sembolleri (gökkuşağı bayrakları, flamalar ve “Yaşamda İsrar” pankartı) ifade özgürlüğü hakkının (MSHUS madde 19) ve ayrımcılık yasağının (MSHUS madde 26) ihlali olarak suç unsuru olarak iddianamede sunulmuştur. Ayrıca, Beşiktaş Kaymakamlığı tarafından verilen yasaklama kararının kamuya açık mecralarda ilan edilmediği gerçeğine rağmen, bu yasağa dayanarak suç unsuru oluşturulması, barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının (MSHUS madde 21) keyfi biçimde kısıtlandığını ve suçlama temelinin hukuki belirlilikten yoksun olduğunu göstermektedir. Bu durum, kanunilik ve öngörülebilirlik ilkesi (MSHUS madde 15) ile de bağdaşmamaktadır.

Adli kontrol ve tutuklama kararları da usule ilişkin ağır insan hakları ihlalleri barındırmaktadır. İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği, 50 kişi hakkında savcılık ifadesi dahi alınmaksızın ve “ifade sorgu zaptı” düzenlenmiş olmasına rağmen, yalnızca “iş yoğunluğu” gerekçesiyle dosya üzerinden karar vermiştir. Bu karar, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 109. maddesine dayanılarak verilmiş olsa da, yurt dışına çıkış yasağının tutukluluğa benzer ağırlıkta bir tedbir olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kişilerin yüz yüze dinlenmeden, bireysel değerlendirme yapılmaksızın ve somut delil gösterilmeksizin bu tedbire maruz bırakılmaları, hem iç hukuka hem de uluslararası standartlara aykırıdır. MSHUS’un 9. maddesi uyarınca özgürlükten yoksun bırakma veya özgürlüğü kısıtlama kararları, yalnızca yasanın açıkça öngördüğü hallerde ve her kişi bakımından ayrı ayrı değerlendirme yapılarak alınmalıdır. Aynı şekilde, üç kişinin tutuklanmasına dair kararda da, aralarında sorgu sırasında işkence ve kötü muamele iddialarını dile getiren bir kişi olmasına rağmen, mahkeme tarafından hiçbir değerlendirme yapılmamış, savunmalar dikkate alınmamış, yalnızca savcılığın soyut değerlendirmesi esas alınarak “adli kontrolün yetersiz kalacağı” gerekçesiyle tutuklama kararı verilmiştir.

İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen bu kararlar, BM Yargı Bağımsızlığı Temel İlkeleri, Bangalore Yargı Etiği İlkeleri ve Avrupa Konseyi Hakimler için Avrupa Şartı ile çelişmektedir. Hakimlerin, her kişi

bakımından somut olay ve deliller ışığında bağımsız, tarafsız ve gerekçeli kararlar verme yükümlülüğü ihlal edilmiştir. Sulh ceza hakimliği kararlarında yer alan ifadeler, gerek görünür tarafsızlık gerekse yargı bağımsızlığı açısından ciddi kaygılar yaratmaktadır. Hakimlik, idarenin keyfi yasaklama kararlarını olduğu gibi kabul etmiş, anayasal hakların ihlaline neden olan kolluk müdahalesini sorgulamamış ve yargılamaya konu edilen eylemlerin barışçıl protesto hakkı kapsamında olup olmadığını değerlendirmemiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

2025 yılı İstanbul Trans ve LGBTİ+ Onur Yürüyüşleri süresince gerçekleştirilen izleme ve belgeleme çalışmaları, Türkiye’nin AİHS, MSHUS, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi ve BM özel raportörlerinin çerçeve belgeleri ile güvence altına alınan temel insan haklarına yönelik 2015 yılından beri süregelen ciddi, sistematik ve ayrımcı nitelikteki ihlalleri tekrardan ortaya koymaktadır.

Barışçıl Toplanma ve İfade Özgürlüğü

AİHS’nin 10. ve 11. maddeleri ile MSHUS’un 19. ve 21. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve barışçıl toplanma özgürlüğü hakkı farklı toplumsal grupların kendi kimliklerini ifade edebilmelerinin ön koşuludur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin CM/Rec(2007)17 sayılı

tavsiye kararına göre, yetkililer yalnızca bu hakları tanımakla değil, bu hakların etkili biçimde kullanılabilmesini sağlamakla da yükümlüdür.

2025 yılı Onur Yürüyüşleri özelinde, İstanbul Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının yürüyüşlerin öncesinde aldığı genel yasaklama kararları, AİHM’in **Oya Ataman v. Türkiye** (2006) ve **Bukta v. Macaristan** (2007) kararlarında ortaya koyduğu “önceden bildirimde bulunulmamış toplantıların dahi barışçıl nitelik taşıması halinde korunması gerektiği” ilkesini ihlal etmektedir. Özellikle kolluk kuvvetlerinin önceden anons yapmaksızın protestoculara müdahalesi, **Akgöl ve Göl v. Türkiye** (2011) kararında belirtildiği üzere, orantılılık ve zorunluluk ilkelerinden sapmayı göstermektedir. Dahası, LGBTİ+ kimliğini çağrıştıran renkler veya sloganlar

taşıyan bireylerin gözaltına alınması, ifade özgürlüğü ve barışçıl toplanma özgürlüğü haklarının keyfi şekilde sınırlandırılmasına neden olmuş, caydırıcı bir etki yaratarak bu hakların kullanımını fiilen imkânsız hale getirmiştir.

Yetkililer, LGBTİ+'ların barışçıl toplanma özgürlüğü, kişi hürriyeti ve güvenliği ve ayrımcılığa maruz bırakılmama haklarına yönelik ihlallere derhal son vermeli ve barışçıl toplanmalar düzenleme ve bunlara katılma hakkına yönelik yeterli korumaların tesis edilmesi yoluyla da olmak üzere LGBTİ+'lar dahil herkesin barışçıl toplanma hakkından ayırım gözetilmeden yararlanabilmesini sağlamalıdır. Yalnızca barışçıl toplanma hakkını kullandığı gerekçesiyle hakkında dava açılan LGBTİ+ protestocular dahil tüm protestoculara yöneltilen suçlamaları derhal ve koşulsuz düşürülmelidir.

İşkence ve Diğer Kötü Muamele Yasağı

İşkence ve kötü muamele yasağı, AİHS'in 3. maddesi ve BM İşkenceye Karşı Sözleşme'nin 1. ve 16. maddeleri çerçevesinde mutlak bir nitelik taşımaktadır. Bu raporda belgelenen, gözaltına alınan kişilere yönelik fiziksel şiddet, cinsel şiddet, uzun süreli ve ızdırap verecek ölçüde ters kelepçe uygulamaları, ile temel ihtiyaçlara erişimin engellenmesi gibi kolluk kuvvetleri tarafından yapılan uygulamalar, bazı durumlarda işkence ve diğer türde kötü muamele kapsamına girebilir. Yetkililer,

tüm bu insan hakları ihlalleri iddialarına ilişkin hızlı, bağımsız, tarafsız ve etkili soruşturmalar yürütmelidir.

Gözaltına alınan kişilerin cinsiyet kimliklerine ve dış görünüşlerine yönelik aşağılayıcı muameleler, İstanbul Protokolü'nün uygulanmasına ilişkin yükümlülüklerin açık bir ihlalidir.

Gözaltı sürecinde hekim muayenelerinin ters kelepçeyle, bazı durumlarda kolluk görevlilerinin muayene ortamında bulunduğu ve gizlilikten uzak biçimde gerçekleştirilmesi hem etik ilkelere hem de Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi standartlarına açıkça aykırıdır. AİHM'in *El-Masri v. Makedonya* ve *Bouyid v. Belçika* kararları, benzer muamelelerin işkence ya da insanlık dışı ve onur kırıcı muamele teşkil edebileceğini ortaya koymuştur.

Gözaltındaki tüm kişilerin sağlık muayenelerinin İstanbul Protokolü'ne uygun olarak yapılması, özellikle de doktorların gözaltındaki kişileri birebir ve kapsamlı olarak muayene edebilmesi sağlanmalıdır. Gözaltına alınanların erişilebilir en yüksek sağlık standardından yararlanma ve işkence ve diğer türde kötü muameleden uzak olma hakları, sağlık muayenelerinin polis memurlarının bulunmadığı bir ortamda, birebir ve mahrem olarak yapılmasını gerekmektedir.

Ayrımcılık Yasağı

AİHS'in 14. ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi ile MSHUS'un 2. ve 26. maddeleri

uyarınca, tüm temel hak ve özgürlüklerin cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet kimliği ya da cinsiyet ifadesi temelinde ayrımcılığa uğramadan kullanılması gerekir. AİHM, **Identoba v. Gürcistan** (2015) ve **Zhdanov v. Rusya** (2019) kararlarında, LGBTİ+'ların barışçıl toplanma özgürlüğüne yönelik kısıtlamaların ayrımcılığa dayalı olması halinde bu müdahalenin bağımsız bir ayrımcılık ihlali teşkil ettiğini açıkça ortaya koymuştur. Türkiye’de 2015’ten bu yana Onur Yürüyüşleri’ne yönelik sistematik biçimde uygulanan genel yasaklar ve kolluk kuvvetlerinin müdahalesi , söz konusu içtihatlarla çelişmekte; LGBTİ+ topluluğuna yönelik yapısal bir ayrımcılığın parçası haline gelmektedir.

Yetkililerin LGBTİ+'ların etkinliklerine yönelik söylem, karar ve eylemlerinde **“genel ahlak”**, **“toplum düzeni”** ya da **“provokasyon riski”** gibi muğlak ve soyut gerekçelere başvurusu, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin CM/Rec(2010)5 sayılı LGBTİ+'ların haklarına ilişkin tavsiye kararında tanımlanan ayrımcı uygulama kalıplarıyla da örtüşmektedir. Kamu gücünü elinde bulunduran kişilerin homofobik ve transfobik söylemleri, Irkçılığa ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu’nun (ECRI) Türkiye raporlarında da eleştirilmiş ve bu söylemlerin toplumsal kutuplaşmayı derinleştirdiği vurgulanmıştır.⁴⁶

Yukarıda belgelenen uygulamalar, LGBTİ+'ların yalnızca barışçıl toplantı ve ifade özgürlüklerinden değil; kişi güvenliği, beden dokunulmazlığı ve eşitlik temelinde hukuk önünde korunmasından da sistematik biçimde yoksun bırakıldığını göstermektedir. Bu tablo, Türkiye’nin Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler ve AGİT nezdinde üstlendiği insan hakları yükümlülükleriyle açıkça çelişmektedir.

Yetkililer 2015’ten beri barışçıl toplanma ve ifade özgürlüğü hakları ile ayrımcılık yasağını ihlal ederek Türkiye’deki Onur Yürüyüşlerini hukuka aykırı ve sistematik olarak engellemektedir. Yetkililer LGBTİ+'lara karşı yaftalayıcı söylemlerde bulunmaya ve ayrımcı sözler sarf etmeye son vermelidir. Aynı zamanda yetkililer, kamuya açık olarak toplumsal cinsiyet temelli kalıp yargılara karşı çıkarak kamuoyunun LGBTİ+'ların haklarıyla ilgili farkındalığını artırmak ile yükümlüdür.

Kolluk görevlilerinin protestoculara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, işkence ve diğer türde kötü muamele dahil hukuka aykırı güç kullanımı ve diğer insan hakları ihlallerine ilişkin tüm iddiaların etkili, tarafsız ve zamanında yürütülen soruşturmalara tabi olması sağlanmalıdır.

LGBTİ+'lar, ifade ve barışçıl toplanma özgürlüğü haklarından şiddete ve ayrımcılığa maruz kalmadan

46 - ECRI - Country monitoring in Türkiye,

<https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/turkey>.

yararlanabilmelidir. İnsanlar haklarını barışçıl biçimde kullandıkları için zarar görmek ve cezalandırılmak yerine, korunma hakkına ve dahası haksızlığa ve ayrımcılığa karşı durmak için desteklenme hakkına sahiptir.

Türkiye yetkilileri LGBTİ+'ların haklarını ayırım yapmaksızın gözetmek, korumak ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. LGBTİ+'ların polis ve diğer yetkililer tarafından maruz bırakıldığı insan hakları ihlallerine acilen son vermeli ve onun yerine, kolluk görevlileri arasında mevcut homofobi ve transfobi dahil olmak üzere kurumsal homofobi ve transfobiyle ve toplumsal cinsiyete dayalı yerleşik kalıp yargılarla mücadele etmek üzere pozitif adımlar atmalıdırlar.

17 MAYIS
DERNEĞİ

HAKİKAT ADALET HAFIZA MERKEZİ

**ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ**

